Frați de grai, frați de trai

Românii în ANDALUCÍA

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

Românii în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar. Anul VI, Nr. 55, Aprilie 2026

Dialog peste timp, dinspre țărmul Mării Ionice



Există momente în care prezentul nu mai este suficient.

Nu pentru că nu ar avea răspunsuri, ci pentru că nu mai are liniștea în care acestea să poată fi auzite. În Săptămâna Patimilor, din Sarandë, pe țărmul Mării Ionice, am simțit această nevoie mai acut ca oricând: nevoia de a vorbi nu cu lumea de azi, ci cu o conștiință care a înțeles istoria dincolo de zgomotul ei. De aceea, aceste scrisori nu sunt simple exerciții literare. Sunt un dialog necesar cu Nicolae Iorga – nu doar istoricul, ci omul care a văzut cum începe și cum se sfârșește o lume. De aici, din sudul Albaniei, unde marea nu tace niciodată, dar nici nu strigă, Săptămâna Mare capătă o altă greutate. Nu e doar o succesiune de zile liturgice, ci o trecere interioară, în care fiecare zi pune o întrebare directă omului: despre adevăr, despre trădare, despre tăcere, despre durere, despre așteptare și, în cele din urmă, despre lumină. Am ales să-i scriu lui Iorga pentru că el a trăit într-o epocă în care istoria nu era un concept abstract, ci o rană deschisă. Pentru că a știut că marile căderi nu încep cu armele, ci cu slăbirea conștiinței.

Justina Radu, pag. 22-23



PARTICIPAREA CETĂȚENEASCĂ - MOTORUL INTEGRĂRII

Asociația hispano română din Córdoba TRAIAN

a desfășurat campania

„Participând în 2025”

Asociația Hispano-Română din Córdoba TRAIAN, organizație non-profit dedicată integrării sociale, culturale și civice a comunității românești, continuă să joace un rol activ în consolidarea relației dintre cetățenii români și societatea spaniolă. Prin proiecte sociale, culturale și de voluntariat, asociația contribuie direct la crearea unei comunități mai unite, mai informate și mai implicate.

În acest context, Asociația TRAIAN derulează o campania de informare și conștientizare ...

pag.19

Expoziție de pictură „BRÂNCUȘI, LUMINA FORMEI”

Spiritul lui Brâncuși luminează inima Madridului

Fiecare invitat a avut ocazia de a-și împărtăși opinia despre eveniment. Răspunsurile au desenat o hartă a emoțiilor: unii au evidențiat spiritualitatea și semnificația tușelor care evocă „Coloana Infinitului” sau Complexul Monumental de la Târgu Jiu, în timp ce alții au fost captivați de utilizarea mistică a luminii în celelalte compoziții. Majoritatea celor intervievați a fost de acord asupra unui lucru: expoziția nu este doar o demonstrație de talent tehnic, ci și o reîntâlnire caldă cu rădăcinile românești în inima Madridului.

pag. 18

Ionuț Țene

pag. 3



Hristos a înviat!

editorial

În noaptea Sfântă de Paște, comunitatea creștină românească din țară și din Diaspora se reunește la slujba religioasă și în jurul bisericii pentru a celebra una dintre cele mai importante și profunde sărbători din tradiția ortodoxă: Învierea lui Iisus Hristos. Această sărbătoare nu este doar un prilej de bucurie și de reuniune cu cei dragi, ci reprezintă și o reafirmare a credinței noastre în puterea transformatoare a iubirii divine. Prin tradiție și trăire creștină, neamul românesc se ține unit atât în țară, cât și în Diaspora.

Învierea lui Hristos este văzută ca victoria supremă a iubirii asupra morții și răului. Sacrificiul lui Iisus, învăluit în durere, dar și în dragoste jertfelnică, ne arată că adevărata putere nu se află în violență sau în forță, ci în capacitatea de a iubi necondiționat. Această iubire aduce lumină și speranță într-o lume adesea marcată de suferință.

Învierea lui Iisus Hristos din morți este centrul și izvorul credinței creștine: vestea sfântă pe care...

Nașterea și Învierea



Nașterea și Învierea Domnului, două momente fundamentale ale divinității întru mântuirea omenirii.

Nașterea reprezintă întruparea Fiului lui Dumnezeu. Asumarea condiției umane. Dumnezeu devine om! Momentul în care Dumnezeu, prin nașterea pruncului Sfânt aduce pace, speranță și lumină. Este legământul între Dumnezeu și om!

Pe de altă parte, Învierea reprezintă apogeul misiunii lui Hristos, victoria asupra păcatului și a morții. Reprezintă fundamentul credinței creștine, garantând promisiunea vieții veșnice. Prin Înviere se confirmă natura divină a lui Hristos, iar credincioșilor li se oferă mântuirea. O mântuire care începe cu nașterea și este desăvârșită prin înviere. Două momente inseparabile, revelând iubirea nemărginită a lui Dumnezeu pentru oameni.

Între Naștere și Înviere se așterne drumul mântuirii. Fără Naștere, Învierea nu ar fi posibilă, iar fără Înviere, Nașterea nu și-ar atinge scopul deplin.

Alin Tișe

Gânduri pe care nu le spunem nimănui



Sunt lucruri pe care le putem spune tuturor cu ușurință și lucruri pe care le păstrăm doar pentru sufletul nostru.

Asta ne învață străinătatea. Pe cele frumoase, pe care le împărtășim, le știe toată lumea:

„E bine aici”.

„Se câștigă”.

„M-am obișnuit”.

Celelalte însă, vin în momente neașteptate. Vin și pleacă, fără să le putem explica prea bine, fără să le putem spune cu voce tare.

Nu spunem că uneori ne simțim străini chiar și după ani de zile. Că înțelegem limba, dar nu întotdeauna oamenii. Că răspundem corect, dar nu simțim că aparținem conversației. Că uneori râdem la glume doar pentru că râd și ceilalți.

Nu spunem că ne e dor. Deseori, intrând într-un magazin românesc sau când pe stradă auzi o vorbă în română, ai sentimentul pentru o clipă că ești *“acasă”*. Nu spunem că ne e dor de oameni, nu doar de locuri. De cei care știau cine suntem fără să le explicăm. De cei în fața cărora nu trebuia să fim altcineva.

Nu spunem că uneori suntem obosiți. Nu doar de muncă, ci de tot. De adaptare, de începuturi, de senzația că trebuie să demonstrăm mereu ceva. De zilele în care totul pare normal, dar nimic nu se simte familiar. Nu spunem că ne-am schimbat. Pentru că e greu de explicat cum. Nu mai suntem nici ca atunci când am plecat, dar nici ca cei de aici. Suntem undeva la mijloc. Cel mai greu de recunoscut este că, uneori, nu mai știm exact unde ne e locul.

Nu spunem nici că românii, cei care ar trebui să ne fie aproape într-o țară străină, nu sunt întotdeauna așa cum ne-am aștepta. Că uneori, în loc de sprijin, găsim distanță. În loc de înțelegere, găsim competiție. Nu spunem că sunt zile în care ne simțim puternici și zile în care ne simțim pierduți. Că uneori totul are sens, iar alteori ne întrebăm în liniște dacă drumul ales e cel potrivit.

În schimb, spunem:

„E ok”.

„Mergem înainte.”

„Asta e viața.”

Și, într-un fel, chiar așa e.

Pentru că, fără să ne dăm seama, învățăm să fim mai puternici decât credeam. Învățăm să ne adaptăm, să o luăm de la capăt, să mergem mai departe chiar și atunci când nu e ușor.

Dar, din când în când, ar fi bine să recunoaștem, măcar în gând, că nu e mereu simplu. Că nu toate zilele sunt la fel. Că nu toate răspunsurile vin la timp.

Și că e în regulă să fie așa.

Pentru că astea sunt gândurile pe care nu le spunem nimănui, dar le avem cu toții.

Adina Vâlcu, Anglia



Frați de grai, frați de trai
Români în Andalucía
Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar.

Editor: **Asociación Socio-Cultural Romanati**
Redacția: **Centro Cultural La Tierra Tracia**
Calle Geranio 28, El Ejido, Almeria, 04700, Spania
Email: asociacionromanati@gmail.com
www.romaniiandalucia.com
facebook.com/romaniinandalucia
Tel/WhatsApp: +34 643 631 324

Redactor Șef: Mircea G. Florescu
Redactor Șef Adjunct: Violeta Andrei Stoicescu
Redactori: Dana Oprica, Teodora Olteanu, Dorina Florescu Titi Sultan, Violeta Ionela Anciu, Nicolaie Dincă
Colaboratori: Marian Nencescu, Dan Toma Dulciu, Ionuț Țene, Valeru Ciurea, Medana Oprea, Cristian Segărceanu, Adina Vâlcu, Tanța Tănăsescu, Andra Fornea, Ana Andrei.
Machetare grafică: Dorina Florescu

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni
Această publicație a fost tipărită cu sprijinul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni
www.drp.gov.ro
Conținutul acestei publicații nu reprezintă poziția oficială a Departamentului pentru Românii de Pretutindeni.

Publicație apărută cu susținerea Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România
FILIALA OCCIDENT

Hristos a înviat!

Ionuț Țene





În noaptea Sfântă de Paște, comunitatea creștină românească din țară și din Diaspora se reunește la slujba religioasă și în jurul bisericii pentru a celebra una dintre cele mai importante și profunde sărbători din tradiția ortodoxă: **Învierea lui Iisus Hristos**. Această sărbătoare nu este doar un prilej de bucurie și de reuniune cu cei dragi, ci reprezintă și o reafirmare a credinței noastre în puterea transformatoare a iubirii divine. Prin tradiție și trăire creștină, neamul românesc se ține unit atât în țară, cât și în Diaspora.

Învierea lui Hristos este văzută ca victoria supremă a iubirii asupra morții și răului. Sacrificiul lui Iisus, învăluit în durere, dar și în dragoste jertfelnică, ne arată că adevărata putere nu se află în violență sau în forță, ci în capacitatea de a iubi necondiționat. Această iubire aduce lumină și speranță într-o lume adesea marcată de suferință.

Învierea lui Iisus Hristos din morți este centrul și izvorul credinței creștine: vestea sfântă pe care Biserica o celebrează anual, în care se afirmă sensul și lumina vieții creștine. Fără Înviere, propovăduirea și credința ar fi zadarnice (I Cor. 15, 14); prin Înviere Hristos devine începutul învierii celor adormiți (I Cor. 15, 20). Mărturiile Învierii sunt multiple și convingătoare: arătarea îngerului cu înfățișare de fulger (Matei 28, 3–6), vestirea femeilor mironosițe, propovăduirea apostolilor și mărturiile comunității creștine timpurii, inclusiv cele ale celor cinci sute de frați consemnate de Sfântul Apostol Pavel (I Cor. 15, 4–8). Pavel însuși socotea aceste dovezi suficiente, iar faptul că Hristos S-a arătat și lui întărește universalitatea Învierii.

După Înviere, Mântuitorul s-a arătat ucenicilor și altor fii duhovnicești timp de 40 de zile, repetat, pentru a-i întări în credință și pentru a le dovedi că Persoana răstignită și îngropată este aceeași care a înviat. Un episod emblematic este întâlnirea cu Toma: deși inițial necredincios, Toma devine mărturisitor prin îndemnul viu al lui Hristos — *„Adu degetul tău... și nu fi necredincios, ci credincios”* — și exclamă: *„Domnul meu și Dumnezeul meu!”* (Ioan 20, 27–28). Sfântul Ioan Gură de Aur observă că Hristos a anticipat și a împlinit însăși dorința lui Toma, arătându i semnele trupului înviat.

Astfel, Învierea nu este doar un eveniment istoric, ci temeiul teologic și existențial al Bisericii: dovada biruinței asupra morții, garanția nădejdii învierii universale și sursa misiunii apostolice și a mărturiei creștine de-a lungul veacurilor. Un aspect fundamental al Învierii este comparația între moartea și Învierea lui Hristos și nașterea unui copil. Așa cum un prunc vine pe lume printr-un proces dureros, tot așa omenirea se naște din nou prin Cruce și prin Înviere. Această idee subliniază că Învierea nu este un sfârșit, ci un nou început, o ocazie de a trăi o viață îndreptată spre Dumnezeu, plină de iubire și speranță.

Prezența lui Hristos, viu și adevărat, în mijlocul nostru este celebrată prin Euharistie. Creștinii nu primesc doar o amintire a Cinei celei de taină, ci Însuși Trupul și Sângele lui Hristos, care le oferă viață spirituală și promisiunea unei vieți veșnice. Această întâlnire sacramentală transformă fiecare credincios, dându-i ocazia să simtă și să trăiască Învierea în interiorul său.

În această lumină a Învierii, suntem chemați să privim și spre cei care suferă. Speranța și iubirea aduse de Hristos sunt destinate nu doar celor care se bucură, ci și celor încercați de durere și dificultăți. Există mulți care, în această perioadă, se confruntă cu foamea, boala și alte suferințe. Pentru ei, mesajul **„Hristos a înviat!”** răsună ca un cuvânt de încurajare, care le reamintește că iubirea lui Dumnezeu este mai puternică decât moartea și că speranța renaște din suferință.

Fac un apel la o credință activă. Să nu ne limităm doar la a aprinde o lumânare, ci să aprindem și inima noastră, deschizându ne spre iubirea lui Hristos. În această noapte sfântă, să venim cu umilință în fața lui Dumnezeu, primind Sfânta Împărtășanie, unde cerul și pământul se întâlnesc, iar adevărata bucurie își găsește locul în inimile noastre.

Capul Bisericii nu este premierul sau președintele țării, oricare ar fi ei, ci Hristos, iar de la Patriarh în jos până la ultimul mirean și călugăr din peșterile Carpaților suntem mădularele Lui. Sfânta Scriptură ne arată că Mântuitorul Iisus Hristos este capul Bisericii, iar Biserica este trupul Lui, cum ne învață Sfântul Apostol Pavel: *„...și L-a dat pe El cap Bisericii, care este trupul Lui, plinirea Celui ce plinește toate întru toți”* (Efes. 1, 22–23).

„Și El este capul trupului, al Bisericii; El este începutul, Întâiul Născut din morți, ca să fie El cel dintâi întru toate. Căci în El a binevoit (Dumnezeu) să sălășluiască toată plinirea. Și printr Însul toate cu Sine să le împace, fie cele de pe pământ, fie cele din ceruri, făcând pace prin El, prin sângele crucii Sale” (Col. 1, 18–20). Același Apostol al Neamurilor, adresându se romanilor și corintenilor, prezintă Biserica în calitatea ei de comunitate concretă de credincioși, organizată ierarhic, prin imaginea unui trup cu multe mădulare, fiecare dintre acestea având și vocația și lucrarea proprie: *„Precum într-un singur trup avem multe mădulare și mădularele nu au toate aceeași lucrare, așa și noi, cei mulți, un trup suntem în Hristos și fiecare suntem mădulare unii altora, și avem felurite daruri, după harul ce ni s a dat...”* (Rom. 12, 4–6). În Biserică, credincioșii formează un singur trup, subliniază Sfântul Apostol Pavel: *„Iar voi sunteți trupul lui Hristos și mădulare (fiecare) în parte”* (I Cor. 12, 27), *„pentru că într-un Duh ne am botezat noi toți, ca să fim un singur trup, fie iudei, fie elini, fie robi, fie liberi, și toți la un Duh ne am adăpat. Căci și trupul nu este un mădular, ci multe”* (I Cor. 12, 12–13). *„Mădularele trebuie să se îngrijească deopotrivă unele de altele”* (I Cor. 12, 25). Sfânta Tradiție susține și ea de la început că Hristos e capul Bisericii, iar aceasta, trupul Lui. Capul Bisericii este Hristos, nu guvernele trecătoare și secularizante, care doresc să subordoneze BOR și care nu înțeleg nimic din taina credinței. *„Femeie, credința ta te-a vindecat!”*

Învierea lui Hristos este mai mult decât o simplă sărbătoare; este o promisiune de viață, iubire și speranță pentru toți. Să trăim această realitate cu credință și bucurie, aducând lumina Învierii în fiecare aspect al vieții noastre. Hristos a înviat pentru toți creștinii români de pe toate meridianele lumii.

Și după slujba de Înviere toți românii din țară și Diaspora rostesc cu inima caldă: **Adevărat a înviat! Cu această credință puternică în Învierea lui Hristos, neamul românesc nu piere.**





MÉTODOS EFICACES PARA SIMPLIFICAR LA INTERPRETACIÓN POLIFACÉTICA

No está muy claro cómo la relativización posmodernista, prolongada ideológicamente en la era de la posverdad, ha podido desembocar en la era de la Covid-19 en una delimitación drástica entre especialistas y profanos, y en la identificación exacta de las noticias falsas que deben censurarse o, al menos, supervisarse en función de palabras clave destacadas por los algoritmos que estructuran las redes sociales. Además, parece que estamos volviendo al colonialismo, esta vez por productos mediáticos y por la agenda de un único centro. Se promueve un discurso único y masivo en todos los canales internacionales, mientras que los discursos opuestos o diferentes son censurados por ser noticias falsas. En su día, los colonizadores aniquilaron las industrias locales por considerarlas poco rentables e insuficientemente especializadas y serializadas, para sustituirlas por la tecnología colonizadora.

Ahora bien, la tecnología y la industria no solo significan rentabilidad, sino también un estilo de vida basado en ciertos valores. De nada sirve que aumente la riqueza material si se anula la identidad, el derecho a elegir y desaparecen las libertades. Además, la renovación del arco estilístico se ha pospuesto — por no decir eludido — para debatir sobre el **"the Case for Mediated Posthumanism Transhumanism"** ("caso a favor del poshumanismo mediado"). Es decir, sería deseable que la especie humana se mejorara con ayuda de la técnica para trascender sus límites biológicos. Sin embargo, ¿cómo podría el implante o la prótesis tecnológica potenciar la humanidad del ser, sus talentos, su elevación moral, su altruismo y su desobediencia ante los dictados que pretenden ser leyes, emitidos por autoridades débiles y sin respeto por las libertades y las creencias trascendentales de las personas?

¿Cómo puede revitalizar el sentido de la especie una policía respaldada por drones y perros robots, o un ejército sanitario que, en nombre de quienes no están interesados en la alimentación saludable, el deporte, la libertad de pasear por el parque de noche o las conversaciones directas con otras personas sin intermediarios informáticos, anula cualquier hábito y esfuerzo encaminado a una vida sana y compleja?

El ser humano y cualquier ser en general no se reducen únicamente a su estructura material ni a su campo energético medible. Cuando hablamos de la condición humana, tenemos en cuenta aspectos éticos e implicamos el altruismo y el sacrificio por causas nobles.

¿Dónde se cuantificaría exactamente la contribución de la tecnología en este sentido? Insistir en cuantificar el espíritu sería como reducir la actividad mental a parámetros cuantitativos establecidos en función de una normalidad social, pero no humana ni universal.

"Dementia subsumes an already formed mind, adding to but also taking away from it" ***("La demencia engloba una mente ya formada, añadiendo, pero también quitándole„***).

Muchos artistas y personas que practican la ascética religiosa actúan de acuerdo con los estándares de la biotecnología. Al parecer, cada cincuenta años se necesita un intervalo de deconstrucción.

Parece que nos dirigimos hacia un futuro en el que el espacio y el tiempo se convierten en marcos cada vez más palpables, consolidando la antigua disputa entre Leibniz y Clarke. Ahora, lo *"real"* es lo que nos muestran las noticias, y la realidad es "real" solo en la medida en que ese *"real"* sea aceptado por los *"moldes"* de las noticias.

Es posible que las experiencias espaciales estén arraigadas en nuestro pensamiento (Shamich), pero el paisaje y la arquitectura de nuestra mente (cada vez más única y monolítica) tienden hacia una inestabilidad asintomática. Una inestabilidad no tanto fluida, sino entrecortada y brusca. Del mismo modo que la diversidad no implica diferencia cultural, sino parámetros ligeramente variables de las superficies, cantidades diversas para una calidad uniformada.

Un ejemplo de diversidad formal en detrimento de la uniformización del fondo es el perfil del arte moderno vietnamita, estrechamente vinculado a la Indochinese School of Fine Art, fundada por los franceses en Hanói en 1925.

El papel de estas escuelas fue formalizar la educación de los artistas nativos según los métodos y enfoques franceses. Hasta 1945, año en que la escuela cerró debido al estallido de la Revolución de Agosto, la institución implementó prácticas académicas acordes con los estándares europeos (Turner, 312). Colonialismo en forma artística, evidentemente.

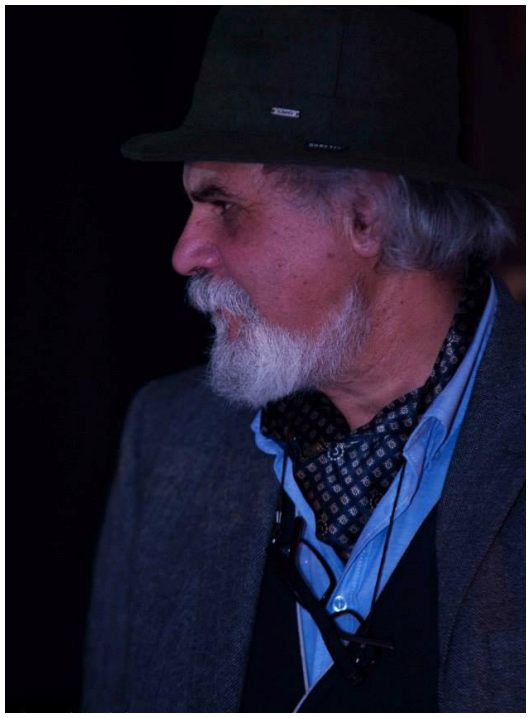
Felix Nicolau



ESCUELA DE ARTE (TABARA)

A. CALDERÓN de JESÚS: Crítico y Analista Cultural





El Arte rumano tiene en la TABARA un complemento a adicional para llevar a cabo su promoción artística.

La bien llamada Escuela de Arte (Tabara) no es otra cosa que un punto de encuentro de intercambios donde los artistas comparten todo tipo de experiencias artísticas la mayoría de las veces esos intercambios los hacen con carácter internacional.

Con el único propósito de estar mejor coordinados e informados con referencia al arte que se pueda estar haciendo en otras parte del mundo, en especial con los de su entorno, siendo indispensable ejecutar y estimular sus trabajos entre ellos mismos y, bajo mi punto de vista, creo que es una iniciativa muy positiva para cumplir uno de sus mayores objetivos, que no son otros que los de difundir el arte, con la finalidad de mantener vivo el espíritu creativo.

Dichos encuentros son una experiencia muy positiva, a la vez que muy interesante, no solo por los valores artísticos que allí te aportan, sino por las relaciones de amistad tan profundas que uno recoge y de las que no te puedes olvidar posiblemente durante el resto de la vida, debiéndose a todo lo cual el hecho de estar acompañado de una atmósfera ambiental única, en cuanto a las relaciones humanas, muy difícil de detectar en otros espacios, con la añadidura del entorno paisajístico, en el que se desenvuelven todas las actividades, convirtiéndose todo ello en un cóctel en el que espíritu del arte siempre está presente, llegando a la fácil deducción de que, como amante del arte, resulta vital tener experiencias como las que ofrecen las escuelas de arte **(Tabara)**.

Hay muchos sitios en los que se celebran anualmente estas concentraciones, repartidos por toda la geografía rumana, siendo muy difícil poder informar de todos ellos, tomando nota de las que se llevan a cabo en pueblos de Bucovina y más concretamente, en **Sucevita**, localidad situada en la provincia de Suceava, al norte de Rumanía, sitio ideal en el que se está rodeado de un paisaje montañoso con un esplendor de luz y colores que te hace estar en armonía total con la propia naturaleza, haciéndola de igual modo excepcional al estar situada en torno a uno de sus mayores e importantes monasterios de este País, donde su arquitectura, como sus pinturas, le hacen ser único.

Fue este monasterio el último en construirse de todos los existentes por esta zona de Bucovina siendo a su vez el lugar en el cual se concentran más monasterios de toda Rumanía. Otras de las importantes escuelas de arte, **“Tabara”** se realiza en una población muy cerca de aquí llamada **Iacobeni** conocida entre otras cosas por ser el Pueblo donde han nacido muchos y buenos artistas.

Entre ellos está **Liviu Suhar** en honor a él se ha creado un Museo que lleva su nombre y está considerado como hijo predilecto.

En este sentido está el encuentro que anualmente se hacía entre artistas de Rumanía y España, en la población de Bazos Nou a unos 20 km de la ciudad de Timisoara. En un principio solo se pretendía que fuera un encuentro de





intercambio entre espacios artísticos diferentes dentro de un contexto del arte europeo y con el propósito de hacer un análisis de lo que ambos países aportan al mundo artístico de este Continente.

Al hilo de todo esto y en coincidencia con que este año se está celebrando **el 150 aniversario del nacimiento del artista Constantin Brancusi**. Siendo muchos los actos programados para tal fin, entre los que sobresalen las llamadas **Tabaras**, sitios donde se congregan artistas de todas partes, con el fin de poner en relieve la importancia del arte, siendo muy habitual que estos encuentros se lleven a cabo en espacios muy líricos.

Hay que resaltar que, teniendo en consideración la relevancia que tiene este artista en el panorama internacional, uno de estos eventos se acaba de llevar a cabo en España de la mano de "CultuRo", donde han intervenido artistas de Hispanoamérica, España y Rumanía.

Todos ellos fieles exponentes del arte internacional, por lo que la obra de **Constantin Brancusi**, no le es desconocida, razón por la cual facilitaba mucho a la hora de entrar de lleno en la propuesta que habían preparado la organización como temática cuestiones que tuvieran que ver con la vida y obra de este artista.

Unos y otros de estos artistas intervinientes, una vez entrados en acción, fueron dejando constancia de su buen hacer.

Orlando Arias, artista boliviano; con su dialéctica usual hizo un acercamiento filosófico entre el significado de la obra cumbre de Constantin Brancusi, como es la **Columna del Infinito**, con una de las series de obras más emblemáticas de este artista, el mundo robótico. Una y otra tienen un denominador, que no es otro que la búsqueda del más allá a través de elementos cósmicos y espirituales.

El artista rumano **Stefan Florian**, consideró en su intervención hacer un homenaje a su imagen porque esta resulta de lo más original, por lo que ciertamente a Constantin Brancusi se le reconocía en los ambientes artísticos, ya qué se proyectaba hacia los demás la idea de que era un hombre curtido en mil batallas, pero a la vez cargado de una sensibilidad espiritual y emocional muy propia de la característica de este artista.

Héctor Delgado; artista español, pensaba más de lo mismo. El, como escultor, se inclinó por darle sentido a dos de sus obras más emblemáticas, como es la **Columna del Infinito y el Pájaro**. Una y otra tienen connotaciones diferentes, pero en el cumplimiento de hacer de este artista un gran conocido en el panorama internacional, estas dos obras fueron fundamentales, por lo que el artista **Héctor Delgado** no quiso pasar por alto este razonamiento y con mucha profesionalidad llevó a cabo una interpretación escultórica que acogía con gran maestría la representación de estos dos elementos.

Maya Patrariu es una joven prometedora artista rumana que se prestó a hacer una recopilación de algunas de las obras más emblemáticas del artista Constantin Brancusi, todas ellas muy bien posicionadas a través de la técnica del dibujo.

Dorina Florescu (Dor de Flores), en este caso, estaba condicionada en su labor como responsable de dar cobertura a este evento, pero como artista también puso su granito de arena, con una intervención sencilla, pero coherente con el significado de los valores que representa Constantin Brancusi para el arte y la cultura de Rumanía.





Ion D. Sîrbu și teroarea istoriei

NICOLAE COANDE

PARTEA II

„Un Robinson nătâng multilateral traumatizat”

Tot „Oroş” îl toarnă la Securitate pe Sîrbu, care spusese franc: „preluarea de către tov. Ceauşescu a conducerii Consiliului de Stat, ca şi propunerile privind reorganizarea teritoriului administrativ al ţării reprezintă cea mai nedemocratică reformă pe care a cunoscut-o vreodată ţara noastră; de fapt ea nu este altceva decât desfiinţarea oricărei forme democratice şi este trecerea puterii de partid şi de stat într-o singură mână...”. Afirmaţia este esenţială (suntem în 1968) pentru a înţelege cât de lucid era Sîrbu în a înţelege şi denunţa prefigurarea cultului personalităţii, felul în care N. Ceauşescu intenţiona să acapareze puteri totalitare. Ne reamintim că la Congresul al XII-lea (1974), mult după această critică a lui Sîrbu, ilegalistul Constantin Pârvulescu îi aducea liderului PCR cam aceleaşi imputaţii.

Din noiembrie 1968, în apartamentul craiovean al soţilor Sîrbu sunt instalate microfoane de ascultare. Cu toate acestea, istoria pare conciliantă cu scriitorul: piesa „Sovromcărbune”, pentru care suferise detenţia, este acum jucată la TNC sub titlul „Frunze care ard”. Viclenia istoriei, nu doar teroarea, este mereu prezentă în destinul acestui scriitor incomod. În 1968, în plin furor propagandistic al regimului care edita „Glasul Patriei”, unde colaborau deja G. Călinescu, N. Crainic, R. Gyr, Ş. Cioculescu, T. Arghezi, Sîrbu nutrea idealul editării unei reviste, care urma să se numească „Sinteze” sau „Europolis”. Colaboratorii revistei ar fi fost cu toţii foşti puşcăriaşi politici: Ovidiu Cotruş, Nicolae Balotă, Adrian Marino, Constantin Noica. Acest proiect himeric (o revistă la care să scrie foştii deținuți politici!) nu a apărut, chiar dacă se intenţiona aducerea oficialului Dumitru Ghişe în redacţie, pentru ca publicaţia să nu fie făcută doar de indivizi cu trecut dubios. În 1969, Sîrbu resimte presiunea ideologică la locul de muncă și vrea să demisioneze de la TNC, însă cererea nu-i este aprobată. Ofiţerul său de caz, lt.-major Olimpian Ungherea, devenit mai târziu autor de cărţi şi mason impenitent, vrea să-l umilească public, într-un „cadru lărgit cu notabilităţi din cultură şi artă”, dar superiorul său îi barează elanul. La Craiova, Sîrbu se simte, potrivit spuselor sale, „ca un Robinson nătâng multilateral traumatizat”, aflat pe o „insulă a umbrelor.” Adăuga faptul că în capitala Olteniei se simţea ca şi când ar fi fost „mutat într-o altă ţară, în mijlocul altui popor”.

O vocaţie a Securităţii: scriitorul român

În octombrie 1969, Sîrbu iese pentru prima oară în afara ţării, în Bulgaria, cu trupa TNC. Se interesează de posibilitatea reabilitării sale, dat fiind faptul că Doinaş sau Marino reuşiseră acest lucru. Pe 2 decembrie 1969, merge la Securitate, pentru „atenţionare”, unde discută cu lt.-col. Lungu Gheorghe şi cu maiorul Ştefan Alexie (născut în comuna Podari, Dolj), ultimul devenit mai târziu şef al Direcţiei de Contraspionaj a Securităţii, adjunct al lui Iulian Vlad (născut în comuna Gogoşu, Dolj). În urma discuţiei, Sîrbu face o impresie bună şi se decide închiderea operaţiunii „Şerbănescu” (numele dosarului său de urmărire). Însă în 1973, acelaşi maior Alexie cere pătrunderea secretă în casa scriitorului pentru instalarea ATM (Ascultarea Telefoanelor Internaţionale), precum şi efectuarea unei percheziţii secrete pentru a vedea ce mai ascunde scriitorul în sertarele sale, iar, în 1978, îl descrie ca fiind „vicios şi descompus moral... cu atitudine ostilă regimului comunist şi culturii sale.” Urmează un interval de acalmie, Sîrbu are succes ca dramaturg, e tradus, jucat inclusiv în străinătate, dar suferă pentru că nu e membru deplin al USR, în Craiova, ne spune autoarea, nu este salutat pe stradă, iar sălile unde conferenţiază rămân goale. În 1973, este din nou deschis DUI (Dosar Urmărire Informativă). Se întâlnise cu regizorul britanic Richard Eyre şi autorităţile bănuiau că ar fi vrut să plece din ţară. Pe 1 noiembrie 1973, iese la pensie, pe caz de boală. Diagnosticul (după o internare la Spitalul 9 din Bucureşti): melancolie depresivă. Informatorul „Gigi Niculescu” îl suspectează însă: prea e vesel după pensionare! Informatorul „Vasile Vasile” de la Oficiul de Pensii Craiova crede că l-a dibuit: „S-a prevalat de o cantitate de superioritate intelectuală şi a reuşit să-şi joace rolul până la capăt.” Nu e uşor să fii „actor” cu un asemenea observator. Oricum, trebuia să se pensioneze, pentru că, după 1972, exista un ordin prin care secretarii literari trebuiau să fie membri de partid – Amza Pellea îl avertizase că organele îl voiau plecat. Un alt informator... informa inclusiv despre faptul că soţia sa, Elisabeta, trăia cu teama ca Sîrbu să nu mai calce în strâchini, oricât de degajată ar fi vrut să pară în societate. Ştia doamna ce „bestie” ţine în casă!

Din 1974, intră în scenă maiorul Vâlceanu Ion, cel care se va ocupa de Sîrbu până la moartea autorului. Când dur, când binevoitor, Vâlceanu face din Sîrbu figura legendară a carierei sale. Îl cheamă la sediu sau îi face vizite acasă, îi pune diagnostice medicale greu de dedus din competenţele sale profesionale, de genul celor puse de Ştefan Alexie, evident „seniorul intelligence-ului românesc”, după cum l-a caracterizat, la moarte aceluia, un ziarist craiovean iubitor de «inteligenţă» spionistică. El plasează câţiva informatori în jurul lui Sîrbu – după 1982, se disting numiţii „Theodor”, „Gigi Niculescu” şi „Toma”, cotaţi ca intelectuali şi scriitori (vorba vine, aceştia nu au operă, se remarcă doar prin veleităţi). „Toma Alexandru” a fost recunoscut şi de alţi scriitori craioveni care au fost urmăriţi de Securitate ca fiind un ziarist şi poet-trompetă care a lucrat la ziarul judeţean de partid, „Înainte”, dar,



postdecembrist, și la Direcția Județeană de Cultură Dolj. „Toma Alexandru", care apare şi în dosarul scriitorului Jean Băileşteanu sau al regizorului Mircea Cornişteanu, dădea referinţe despre nemulţumirile lui Sîrbu în ceea ce priveşte jucarea şi receptarea pieselor sale (în 1981 i se jucase, masacrată, piesa „Simion cel drept", închinată lui Blaga). Jocurile Securităţii din această perioadă sunt cele ale pisicii cu prada sa: nu îi dă paşaport lui Sîrbu, ci doar... soţiei, deşi el era cel invitat în RFG. Îl trimit pe scriitor de la Ana la Caiafa. Sîrbu îi scrie preşedintelui USR, D. R. Popescu, despre nemulţumirea sa, dar şeful breslei (neales de aceasta, ci uns de PCR în 1991, ultimul preşedinte al scriitorilor în epoca comunistă) nu răspunde şi nici nu rezolvă solicitarea de paşaport a lui Sîrbu. Tace cu premeditare, deşi mai târziu îl va ajuta în perioada bolii.

„Numai Weimarul lui Goethe"

Sîrbu a fost încurajat în ultimul an de viaţă să facă anumite mărturisiri tranşante, având în vedere că, în acelaşi an, în revista „Steaua", Adrian Marino vorbise pe faţă despre anii săi de detenţie. În plus, iminenţa morţii îl făcea să vorbească franc, chiar dacă spusese deja totul pentru posteritate în literatura sa de sertar. Viaţa sa a pendulat între revolta făţişă şi retragerea în lumea scrisului. Spune undeva, în ultimii ani de viaţă, că vine o vreme când trebuie să tragem perdelele şi să aprindem lampa, aluzie la faptul că trebuie să ne scriem cărţile fundamentale în pofida zgomotului de fond al istoriei.

Avea dreptate Virgil Nemoianu, în ultima scrisoare trimisă lui Sîrbu, pe 7 iulie 1989: „Câţi dintre conaţionali (şi în fond câţi dintre contemporanii noştri în general) izbutesc atât de genial (bagă de seamă: îmi măsor bine cuvintele) să unească surâsul Raţiunii voltairiene cu o credinţă caldă şi întreagă în fiinţă (ca obşte umană, ca familie, ca tradiţie, ca natură, ca divinitate), aşa cum faci tu? Astfel de performanţe intelectuale şi existenţiale reuşeau poate în Weimarul lui Goethe, dar nu se mai văd niciodată în zilele noastre." Numai că Goethe era mult mai indiferent la mersul istoriei şi mai atent la dezbaterile ştiinţifice din epocă. Altă Epocă... Elogiul lui Nemoianu aruncă deja o lumină clară asupra însemnătăţii unei opere şi unei vieţi desfăşurate după coordonatele unui mărturisitor pentru care adevărul primează în faţa binelui şi a frumosului. „Teroarea istoriei" a produs un asemenea mărturisitor (nu a scăpat de Securitate decât în ziua în care a fost depus în mormântul de la cimitirul Sineasca, unde securistul Olimpian Ungherea îi face ultimul raport!), iar noi nu ştim cum ar fi evoluat viaţa şi opera lui Ion D. Sîrbu în afara acestei provocări majore. Sau, dacă ar mai fi trăit câteva luni, să prindă o revoluţie complicată, justă pe fond, minată totuşi de apariţia la vârf a unor dinozauri stalinişti pe care scriitorul îi cunoscuse atât de bine. Poate că e mai bine că nu a apucat să vadă impostura cocoţată pe tron şi edictând noi canoane unui popor care, aşa cum el însuşi o spunea, a trecut prin istorie şi ideologii ca gâsca prin apă. Un popor care nu aderă la nimic şi disperă la suprafaţa lucrurilor, însemnat însă cu semnul suferinţei perpetue.

Concursul Internațional de Creație CultuRO, Ediţia a III-a, 2026, Madrid, Spania

Regulamentul de organizare şi desfăşurare a Concursului de creație CultuRO, Ediţia a III-a, 2026

Asociación Socio Cultural Romanati și Centrul Cultural La Tierra Tracia, în parteneriat cu Uniunea Ziariştilor Profesionişti din România - Filiala Occident şi Boema TV organizează a treia ediție a Concursului de creație CultuRO, manifestare care își propune descoperirea, promovarea și stimularea creaţiei artistice.

Se pot înscrie creatori români din toată lumea precum și creatori străini care relaționează cu cultura română, fără nicio condiționare. Un concurent se poate înscrie la o singură secţiune.

Concurenţii se pot înscrie la următoarele secţiuni:

1.Literatură. Se acceptă în concurs materiale aparţinând oricărei specii literare în limba română, în original sau traducere, în limita a maxim 10 000 de semne tipografice cu spaţii. Materialele care depăşesc această limită sau care nu respectă normele ortografice, ortoepice şi de punctuaţie ale limbii române vor fi descalificate.

2.Arte plastice. Participanţii vor înscrie în concurs 3 (trei) lucrări originale. Lucrările vor fi trimise online, în copie fotografică realizată în condiţii bune de iluminare care să dea posibilitatea unei aprecieri corespunzătoare din partea membrilor juriului şi vor fi însoţite de informații legate de opera înscrisă în concurs: dimensiuni, suport, tehnica de realizare și orice alte informații pe care concurentul le consideră necesare;

3.Arta actorului. Participanţii vor înscrie în concurs un fişier video cu dimensiunea de maxim 25 de megabiţi sau link YouTube conţinând un număr individual: monolog, recitare, pantomimă etc.;

4.Muzică. Pot participa soliști care vor înscrie în concurs un fişier video cu dimensiunea de maxim 25 de megabiţi sau link YouTube conţinând interpretarea unei piese din repertoriul propriu, indiferent de genul muzical practicat. Nu se acceptă adaptări, prelucrări, remixări după piese cunoscute;

5.Dans. Participanţii vor înscrie în concurs un fişier video cu dimensiunea de maxim 25 de megabiţi sau link YouTube conţinând un număr de dans solo, indiferent de stilul de dans practicat.

Toate lucrările, la toate secţiunile, vor fi expediate pe e-mail culturo.ro@gmail.com până la data de 21 iunie 2026, ora 24,00, însoţite de un CV al concurentului. Organizatorii îşi declină orice responsabilitate privind respectarea, de către concurenţi, a prevederilor legale în domeniul drepturilor de autor. Orice concurent care nu poate fi identificat şi contactat va fi descalificat.
Înscrierea în concurs este dovada acceptării prezentului Regulament şi asumarea obligativităţii respectării lui.

Juriul concursului are următoarea componență:



-**Lucian BINDER-CATANĂ**, (Germania) președinte;
-**Tic PETROŞEL**, (Albania) vicepreședinte;
-**Violeta ANCIU**, (România) secretar;
-**Cristina BARNA**, (România) membru;
-**Vasile JUVERDEANU**, (Italia) membru;
-**Lucilla TRAPAZZO** (Italia) membru;
-**Adina VÂLCU** (Anglia) membru;

Jurizarea va avea loc în perioada 22 iunie – 22 iulie 2026, urmând ca, în intervalul 23 - 25 iulie 2026 să se facă publice rezultatele jurizării, prin intermediul e-mailurilor comunicate de concurenți, prin intermediul partenerilor media şi prin intermediul site-ului www.culturo.ro

Premiul constă în participarea premianților, pe cheltuiala organizatorilor, în programul oficial al Festivalului de Carte şi Arte al Românilor de Pretutindeni - CultuRO, care se va desfăşura în Spania, între 1 – 5 octombrie 2026, decernarea premiului fiind condiționată de prezența premiantului la Festival precum şi în popularizarea operelor premiate de către partenerii CultuRO. Juriul îşi rezervă dreptul de a acorda sau nu unul sau mai multe premii la oricare dintre secţiuni, în funcţie de valoarea lucrărilor înscrise în concurs.

La inițiativa organizatorilor, se pot acorda și premii speciale ale unor reviste de cultură, ale partenerilor și/sau altor entități, dar numai dintre finaliștii stabiliți de către Juriu! Concurenţii premiaţi vor fi anunţaţi telefonic și/sau prin poșta electronică în vederea participării la festivitatea prilejuită de acest eveniment. Laureații vor primi în cadrul festivității de premiere diploma corespunzătoare premiului obținut. În cazul neparticipării la festivitatea de premiere, juriul își rezervă dreptul de a anula premiul respectiv.

Pentru informaţii suplimentare sau orice altă comunicare, cu Juriul sau cu Organizatorii, se va folosi, în exclusivitate, e-mail-ul **culturo.ro@gmail.com!**

###

„CULTURO.RO - PLATFORMĂ CULTURALĂ A ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI" este o platformă culturală online pentru românii de pretutindeni și o sursă importantă de inspirație și informație pentru toți românii. Un loc unde românii de pretutindeni pot descoperi și explora cultura românească și care oferă o gamă largă de subiecte legate de evenimentele organizate de români, târguri de carte, expoziții de artă, concursuri literare, concerte de muzică. O platformă dedicată mediului asociativ și ONG-uri, grupurilor profesionale, activităților desfășurate de români in diaspora sau de interes pentru aceștia.

Știri despre Spania în presa românească de acum peste un veac în urmă

Dan Toma Dulciu, UZPR



În articolul de mai jos, apărut acum mai bine de o sută de ani în presa românească („Universul", din 1 martie 1909), avem un exemplu de seriozitate și luciditate în analiza relațiilor româno-spaniole pe linie comercială de către presa românească. Oglindă a preocupărilor ambelor părți de a dezvolta cooperarea în domeniul economic, de văzut și ce soluții concrete avansau ziariștii români, ce recomandări pertinente emiteau.

COMERȚUL ROMÂNESC CU SPANIA – O PERSPECTIVĂ DE DEZVOLTARE

București, 28 februarie 1909

La sfârșitul anului trecut România a semnat cu Regatul Spaniei un acord comercial ce garantează tratamentul națiunii celei mai favorizate.

Deși relațiile noastre cu Spania rămân încă modeste, datele statistice arată un potențial enorm de creștere pentru ambele părți.

Situația actuală a schimburilor comerciale

	1907 (lei)
Exporturi către Spania	9 789 544
– semințe oleaginoase, grâu, porumb, orz, alte cereale	
– scânduri în cantități mici	
Importuri din Spania	56 071
– țesături de bumbac	

Exporturile noastre s-au contractat semnificativ în ultimii ani, iar importurile rămân reduse și concentrate pe bumbac. Aceste cifre confirmă că piața spaniolă este încă slab exploatată.



Fațada stabilimentului UNIVERSUL

Ce poate fi vândut în Spania?

Studiul recent al Biroului de Informații al Ministerului Industriei și Comerțului a identificat 28 de produse românești cu cerere evidentă pe piețele spaniole:


UNIVERSUL

ACTIVITĂȚI SCOLARE

LUPTELE DE PE FRONTUL DE RĂSĂRIT

Atacuri sovietice în sectorurile basarabean și moldovean

COMUN

ȘTIRI ASUPRA SITUAȚ

Forțe de recunoaș în împrejurimile

Cereale și produse din făină (grâu, porumb, orz, făină);

Lemn și produse prelucrate (scânduri, doage, traverse de cale ferată, stâlpi de telegraf, cărbuni de lemn, pastă de hârtie);

Materii textile vegetale (in, cânepă, câlți);

Semințe oleaginoase (semințe de in, floarea-soarelui, susan, etc.);

Legume uscate (mazăre, fasole, linte);

Piei neuscate și uscate (piele de vită, oaie);

Produse alimentare proaspete și conservate (carne proaspătă și sărată, șunci, cârnați afumați, păsări vii sau tăiate, conserve de pește și legume);

Produse petroliere (petrol brut, uleiuri, produse rafinate).

Aceste produse reprezintă resurse abundente în România, în timp ce în Spania se importă în cantități semnificative similare din țări precum Rusia, Austro-Ungaria, Statele Unite, Bulgaria, Turcia, Italia și Franța.

Avantajele acordului

Prin clauza ***„națiunea cea mai favorizată"***, toate produsele românești intră în Spania cu aceleași tarife reduse ca și cele ale celorlalte țări privilegiate. Astfel, fermierii, meșterii și producătorii noștri pot concura pe piața spaniolă fără a suporta costuri suplimentare de taxare.

Cum să profităm de această oportunitate

Participarea la Expoziția Permanentă de Industrie și Produse Agricole de la Madrid – eveniment organizat de guvernul spaniol, cu sucursale în fiecare capitală de provincie și cu agenți în toate orașele mari. Expoziția facilitează întâlniri directe între producătorii români și cumpărătorii spanioli.

Promovarea prin intermediul agenților comerciali – Ministerul Industriei și Comerțului va desemna reprezentanți generali în Spania care să prezinte portofoliul românesc și să negocieze contracte pe termen lung.

Crearea de parteneriate cu importatorii spanioli – firmele spaniolă importatoare de cereale, lemn, textile vegetale și produse alimentare sunt în căutare constantă de furnizori cu prețuri competitive și calitate garantată.

Adaptarea ambalajului și a standardelor de calitate – pentru a răspunde cerințelor de pe piața spaniolă, este esențial ca produsele să respecte normele de etichetare, igienă și siguranță alimentară ale Uniunii.

Concluzie și apel la acțiune

Statisticile arată clar că exportul românesc către Spania este departe de potențialul său real. În prezent, pe lângă cereale, legume uscate și lemn, multe alte categorii de produse rămân neexploatate. Convenția comercială din decembrie 1908 ne oferă un cadru tarifar avantajos; rămâne însă să transformăm această oportunitate în rezultate concrete.

Producătorilor și comercianților români li se adresează următorul mesaj:

"Folosiți clauza MFN, înscrieți-vă la Expoziția de la Madrid și cooperați cu agenții comerciali ai ministerului. Diversificați portofoliul de export, asigurați calitatea și pregătiți-vă să răspundeți unei piețe spaniole în căutare de produse de înaltă calitate și prețuri competitive".

Printr-o acțiune coordonată, România poate transforma relația comercială cu Spania de la o simplă tranzacție ocazională la un parteneriat prosper, benefic pentru ambele națiuni.

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

Proiect finanțat de
Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

CENTRO CULTURAL LA TIERRA TRACIA
Diaspora 9 - Oamenii schimbării

CULTURO

FESTIVAL DE CARTE & ARTE AL ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI

Ediția a IV-a

1-5 OCTOMBRIE 2026



Parteneri:

2026
ANUL
CONSTANTIN
BRÂNCUȘI

Machetare grafică: VALERU CIUREA

BRÂNCUȘI, ESENȚE CONCRETE (III)

Valeru Ciurea





Printre simbolurile care reprezintă stâlpii de rezistență ai spiritualității poporului român, esența acestuia, se află și Constantin Brâncuși. Sculptorul a fost poate cel mai bine descris de către un alt titan, un alt simbol al românilor, Eugen Ionescu, născut și plecat din Slatina Oltului, unul dintre părinții teatrului absurdului, care s-a desăvârșit tot la Paris, ca și Brâncuși. Și, tot ca Brâncuși, își doarme somnul de veci în cimitirul Montparnasse. Ca și aceștia, George Enescu, Mircea Eliade, Emil Cioran şi alţii care nu au avut parte de pământ românesc pentru eternitate: *„S-ar fi putut crede că Brâncuşi e un artist primar, instinctiv, rustic. Opera lui, în acelaşi timp elementară şi subtilă, este expresia unei gândiri artistice (şi prin asta, filozofică) infinit de lucidă, elaborată, profundă. Arta lui este expresia unei viziuni creatoare foarte intelectualizate. Brâncuşi (...) asimilase întreaga istorie a sculpturii, o dominase, o depăşise, o respinsese, o regăsise, o purificase, o reinventase. Degajase din ea esenţa.”*

Unul dintre aforismele lui Brâncuși sună chiar așa: *„Nu mai sunt demult al acestei lumi; sunt departe de mine însumi, desprins de propriul meu trup – mă aflu printre lucrurile esenţiale”.*

***

Centrul de Cercetare, Documentare și Promovare Constantin Brâncuși aflat în proximitatea Ansamblului Monumental Calea Eroilor lăsat moștenire de sculptor locuitorilor din Târgu Jiu, este unul dintre locurile în care Constantin Brâncuși este mai prezent decât oriunde, ochiul întâlnind imagini cu acesta în oricare parte ar privi. Doamna **Adina Andrițoiu**, fost documentarist în cadrul Centrului, acum pensionară, a fost deschisă dialogului despre Constantin Brâncuși, simbol al spiritului românesc.

— Cât de simbol al românilor este Constantin Brâncuși? Și cât de român este Brâncuși?

— Constantin Brâncuși, marele nostru sculptor de la Hobița Gorjului este român, este universal - așa cum au decis toți exegeții și artiștii care i-au urmat. Dar este foarte oltean. În primul rând pentru faptul că el a crescut îmbibat de tradițiile oltenești și de viața în satul Hobița, acolo unde s-a născut și unde împreună cu mama sa mergea deseori, duminica, la liturghie la Mănăstirea Tismana. Parcurgeau acel drum mai mult pe jos. Sunt câțiva kilometri, într-adevăr, dar mama lui îi era sprijin și i-a fost mereu, împingându-l să meargă mai departe. Lui Brâncuși nu prea i-a plăcut școala. Dovadă că a și fugit de vreo două-trei ori de la școală. Probabil că nu se regăsea în acel mediu, sau poate că orele de curs, așa cum erau ele gândite acolo, erau destul de plictisitoare pentru el. Lui plăcea mai mult să meargă cu oile pe malul Bistriței, să arunce cu pietre în apă, să scrijelească un băț din lemn cu un mic briceguț pe care îl purta mai tot timpul la el. Brâncuși a trăit, a crescut în acel mediu, al artei tradiționale a lemnului pentru că toată zona - Hobița, Peștișanii, subdealurile Bistriței subcarpatice din această zonă - a cunoscut o dezvoltare foarte mare a prelucrării lemnului. Și cumva i s-a transmis și lui - poate și genetic, pentru că atât tatălui cât și bunicul lui au fost meșteri tâmplari, buni prelucrători ai lemnului. După cum se știe a fugit de vreo două, trei ori de acasă. A ajuns la o boiangerie în Târgu Jiu, apoi pe la Slatina. Nu a făcut mulți purici nici într-o parte, nici în cealaltă. Nu prea se înțelegea cu autoritatea patronilor și, într-un final, a ajuns la Craiova. Acolo a continuat să meșterească pentru că mâinile lui erau făcute pentru a meșteri ceva. Așa se face că ajuns la Craiova, în orele libere de la prăvălie a meșterit o vioară pe care apoi câțiva negustori au apreciat-o ca fiind foarte reușită și l-au sprijinit să se înscrie la Școala de Arte și Meserii din Craiova pe care a absolvit-o cu brio. A continuat Școala de Belle Arte de la București și apoi a luat drumul Parisului. Acolo s-a întâmplat separarea dintre Brâncuși - cel care învățase să prelucreze și să sculpteze în modul formal, clasic, al școlii de sculptură de la acea vreme de la București dar și de la Paris - și cel care avea să pună borna noii modalități de sculptare, de tăietură directă în piatră și în lemn. Adică să nu se mai recurgă la niște mulaje, la niște opere intermediare din ghips așa cum se întâmpla în atelierul lui Auguste Rodin și de unde el a plecat după câteva luni. Avea ce învăța de la marele maestru dar a considerat că drumul lui este altul. Din acest motiv arta sculpturii este considerată a fi într-un fel până la Brâncuși și altfel după el. În 1907 el a realizat primele trei opere care fac trecerea de la sculptura clasică la sculptura modernă.

— S-a schimbat Brâncuși acolo, la Paris?

— Brâncuși a rămas același român, același oltean și în atelierul său de la Paris. Am putea zice că era îmbibat în firea lui cu o anumită rigoare și cu o anumită disciplină care era dată de ceea ce el considera că e datoria lui față de artă.

— Cum lucra la Paris, în atelierul său?

— Atâta timp cât lucra și cât crea, Brâncuși se închidea în atelierul lui din Montparnasse și acolo nu mai primea pe nimeni, se izola complet astfel încât nimeni să nu-i tulbure liniștea, legătura pe care o avea cu materia și cu ideile pe care el vroia să le transpună în materialul pe care îl prelucra. Astfel că acele perioade îl transformau într-un fel de ascet, de unde și denumirea pe care i-a dat-o la un moment dat Peter Neagoe de **„Sfântul din Montparnasse”***. Odată terminat procesul de creație el*



Casa lui Brancusi

redevenea acel oltean jovial, bonom, gata să-și primească oaspeții, să le pregătească o masă. *Era cu totul și cu totul altceva. El era un demi-monden. Îi plăcea foarte mult să se întâlnească cu prietenii lui, să-i invite acasă, să le facă o mămăliguță, o varză călită, un pui la ceaun, să asculte muzică. Avea și o anumită colecție de discuri acolo, în atelierul lui. De asemenea, se știe că el cultiva foarte mult prezența artiștilor.*

— Și artiști români?

— Desigur, și artiștii români care veneau la Paris pentru a-și definitiva opera. Iar Constantin Brâncuși îi primea și îi ajuta în măsura în care putea. Putem să vorbim aici despre surorile Codreanu, Irina și Lizica Codreanu. Irina i-a fost și ucenică. Lizica Codreanu, o foarte bună dansatoare și balerină din epocă a beneficiat de creațiile artistice ale lui Brâncuși în ceea ce privește vestimentația. Dacă ne uităm la ceea ce a creat Brâncuși pentru Lizica Codreanu ne dăm seama că era un avangardist, deși el niciodată nu s-a raliat niciunui curent. Deși era prieten cu Tristan Tzara, cu alții dadaiști din epocă - avea prieteni pe Man Ray , pe Marcel Duchamp -, Brâncuși a rămas el însuși, adică și-a urmărit cariera lui proprie. Dar nu în sensul de carieră așa cum o înțelegem noi astăzi, de accedere în niște cercuri sociale sau artistice ci în sensul de a-și urma propriul drum. Iar drumul lui Brâncuși a mers în universalitate, fără niciun fel de ocolișuri.

— Vorbiți-ne despre opera sa capitală, Ansamblul Monumental, rămasă aici, la Târgu Jiu unde vedem o mulțime de simboluri. Chiar Brâncuși îi invita pe cei care îi priveau opera: „Priviți până veți vedea". În sensul că fiecare persoană care intră în contact cu lucrările lui Brâncuși are o anumită percepție.

— În Tripticul sau Ansamblul de la Târgu Jiu găsim o suită de simboluri care își au rădăcinile atât în tradiția populară oltenească cât și în tradiția creștină. Să nu uităm - revenim acum la copilăria lui Brâncuși – că el a fost foarte apropiat de mama sa. Categoric participa la tot ceea ce însemna cultul morților, care este foarte răspândit în Oltenia și are o semnificație deosebită. Pentru Brâncuși, Coloana fără sfârșit - aceea pe care a ridicat-o pe o înălțime din orașul Târgu Jiu, pe un promontoriu aproape de cazărmile militare - reprezenta cumva o prelucrare a stâlpului de îngropăciune pe care îl găsim și astăzi la mormintele celor decedați. Tradiția oltenească făcea ca pe lângă crucea din lemn, la căpătâiul mortului să se pună și un stâlp din lemn încrustat cu forme romboidale. De asemenea, stâlpul de pridvor al caselor gorjenești era la fel, încrustat cu forme romboidale și cu diverse alte motive. Iar acest stâlp al casei care uneori primea denumirea sau își extindea denumirea și asupra bărbatului casei, era uneori tăiat și pus la căpătâiul mortului atunci când stâlpul casei, respectiv bărbatul, deceda în război sau într-un accident. De asemenea, aceste elemente care alcătuiesc Ansamblul de la Târgu Jiu. Găsim aici masa, care este o masă de pomenire. Masa Tăcerii în jurul căreia sunt cele 12 scaune cu față rotundă și care sunt special puse la o distanță mai mare pentru că masa aceea nu este o masă unde ar trebui să mănânci, ci este o masă de reculegere, o masă pe care o oferim în memoria celor decedați. De la Masa Tăcerii mergem apoi spre Poartă, pe Aleea scaunelor. 30 de scaune cu față pătrată, de o parte și de alta a acestei alei, câte 15, alcătuiesc poate un șirag de persoane îndurerate care însoțesc cortegiul funerar pentru cel care a decedat, eroul decedat în război. Pentru că acest Ansamblu este dedicat eroilor căzuți în primul război mondial. Poarta este poarta de trecere din lumea de aici în lumea de dincolo. Este poarta casei, este poarta curții, poarta pe unde trece pentru ultima dată cortegiul funerar. De o parte și de alta a porții avem din nou două elemente pe care le regăsim în gospodăria țărănească-oltenească. După cum știm, la sfârșitul unei zile de muncă, olteanul se așeza la poartă pentru a mai vedea cine trece, pentru a-și face bilanțul zilei, pentru a se mai odihni după efortul acelei zile. De o parte și de alta a Porții sărutului avem cele două bănci din piatră pe care Brâncuși a cerut în mod special să fie făcute cu lovituri de bardă astfel încât să nu se considere că sunt tăiate mecanic, ci că sunt făcute de mână de om.

— Unii cercetători au spus că Brâncuși nu a fost un om religios pentru că în atelierul lui de la Paris nu a existat nici-o Biblie.

— Atâtea și atâtea elemente din creația sa ne duc cu gândul că în spatele întregii sale creații este o forță anume care l-a ghidat și l-a împins să facă niște lucruri uimitoare. Să nu uităm că pe această Via Sacra a eroilor, de la Masa Tăcerii până la Poarta Sărutului există o biserică la care Brâncuși a adus câteva sugestii pentru modul în care să fie realizați stâlpii pridvorului. Și această biserică este denumită chiar Biserica Eroilor. Deci avem o cale a eroilor din care nu lipsește - sau în care mai ales este prezent foarte bine definit - elementul religios. În spatele bisericii vom vedea, așa cum se știe, Coloana fără sfârșit care poate fi văzută ca un Axis Mundi care leagă pământul de sferele superioare și care este o înșiruire de romboedrii pe care, după cum am mai spus, îi regăsim atât în stâlpul de îngropăciune cât și în stâlpul pridvoarelor caselor gorjenești. Dacă atmosfera anilor '38-'39 ar fi permis - pentru că, după cum se știe, în 1938 Brâncuși a plecat la Paris și nu s-a mai întors niciodată, deoarece iminența războiului l-a împiedicat să mai facă această revenire în țară -, Brâncuși ar mai fi avut niște completări de adus, adică se punea în discuție ca în jurul coloanei să fie așezate din nou niște scaune cu față pătrată și câteva fântâni care ar fi fost foarte importante pentru că aceste fântâni reprezintă un alt element existent în tradiția gorjenească legată de cultul celor adormiți. Pentru că la șase săptămâni după decesul unei persoane există obiceiul de a slobozi o fântână. Nu știm sigur pentru că în documentele vremii nu există un astfel de proiect de a construi șase fântâni țâșnitoare în jurul Coloanei fără de sfârșit. În orice caz, dacă acest proiect ar mai fi trebuit sau nu continuat nu avem cum să știm. Știm doar că Brâncuși a fost un exponent al zonei din care a plecat pentru că, iată, cea mai reprezentativă operă a sa se găsește la Târgu Jiu iar el a fost extrem de bucuros că a putut să facă ceva aici atunci când Aretia Tătărăscu, președinta Ligii Femeilor Gorjene l-a contactat pentru a-l invita și a-l ruga să facă aici un monument închinat eroilor. După spusele fiicei Aretiei Tătărăscu, Sanda Tătărăscu-Negropontes, Aretia și-ar fi dorit Cocoșul, pentru că semăna foarte bine cu cocoșul de pe scoarțele oltenești. Numai că Brâncuși a dorit altceva. A dorit această coloană a pomenirii fără de sfârșit. Și întâlnirea lui Brâncuși cu Aretia ne dă și o altă dimensiune a modului cum era perceput atunci de către cei din jurul său. Aretia era o tânără care la vârsta de 17 ani a trebuit să-l primească pe Brâncuși care venea cu Simplonul, cu Orient Express-ul de la Paris. Când s-a întâlnit cu el a avut surpriza de a vedea un personaj altfel de cum și-l imaginase. Spunea ea: „În mintea mea, Brâncuși trebuia să fie un colos potrivit cu renumele său. În realitate era un bătrânel de statură mică, cu niște ochi foarte, foarte pătrunzători, inteligenți. Aș spune chiar olteneșți." Deci aceasta era impresia pe care

o lăsa Brâncuși asupra celor din jurul lui. Era un mucalit, dar în același timp și un profund cunoscător al vieții și acest lucru rezultă din toate aforismele pe care ni le-a lăsat și care au fost strânse în câteva volume. Niciodată nu se exprima în fraze lungi sau în cuvinte laborioase. Erau foarte filozofice. Și, pe lângă toate acestea, aș vrea să mai adaug faptul că a avut aici, la Târgu Jiu, în Gorj, un sprijin de nădejde în Aretia Tătărăscu, cea care l-a înțeles exact și i-a lăsat mână liberă să facă exact cum și-a dorit el acest monument închinat eroilor. La întâlnirea cu doamnele din Liga Femeilor Gorjene, cu Comitetul Ligii, acestea se așteptau ca Brâncuși să le prezinte proiectul unui monument care să fie un fel de stâlp în vârful căruia să fie așezat un vultur sau un soldat - după cum se mai obișnuia prin alte zone ale țării. În schimb, el le-a prezentat schița acelei coloane. Doamnele au plecat cam nelămurite, a fost și o discuție, poate pe un ton mai ridicat, pentru că Brâncuși a și zbucnit și a spus: „Eu nu vă fac așa ceva!", referitor la faptul că ele își imaginau că va fi un soldat sau un vultur pe acolo. Ulterior, Aretia, cu marea ei diplomație și înțelepciune, i-a dat mână liberă lui Brâncuși și acesta a făcut nu numai Coloana - pentru că Ansamblul a fost un proiect în desfășurare -, ci și Poarta Sărutului și Masa Tăcerii cu cele 12 scaune, precum și Aleea Scaunelor care face legătura între aceste elemente din piatră, și care reprezintă traseul pe care un cortegiu imaginar îl parcurge ducând pe eroul căzut pe câmpul de luptă, de la casa părinților săi, până acolo unde își va dormi somnul de veci, în jurul Coloanei.

— Mi-ar plăcea să cred că românii de astăzi nu mai sunt românii care i-au refuzat donația. Ce facem astăzi - și nu vorbesc numai de Brâncuși aici -, pentru a-i pune în lumină pe acești coloși ai spiritului nației române?

— S-a discutat mult despre refuzul acelei donații. În realitate, documentele nu sunt în sprijinul acestei idei. Au fost într-adevăr câteva opere care trebuiau să fie găzduite de Muzeul Național de Artă și atunci mai marii comisiei de cultură din Academia Română au considerat că opera lui Brâncuși e oarecum decadentă și că n-ar fi în regulă să facă parte din acea primă expoziție muzeală. Deși, ulterior lui Brâncuși i s-a făcut multă curte pentru a reveni în țară. În anii '50 și '54 el a fost vizitat de oficiali ai Guvernului României pentru a se obține de la el anumite opere în vederea unei expoziții, în vederea donației către muzee. Deja Brâncuși era bolnav, era un tip mai ursuz și cred că nu era nici de acord cu ceea ce se întâmpla în țară la vremea respectivă. El nu făcuse politică, dar era la curent cu suferințele oamenilor și atunci cred că din acest motiv a fost mai reticent. Și de-abia în ultimii doi ani de viață și-a luat cetățenia franceză, asta și pentru a putea dona statului francez tot ceea ce el avea în atelier. Sigur că, poate într-un alt context, tot ceea ce există acolo ar fi putut reveni statului roman. Nu avem de unde să știm. Din păcate aceasta a fost situația. Dar ceea ce e foarte important,



Centrul de Promovare Constantin Brâncusi

în momentul de față, este că acest Ansamblu a rămas în picioare. Adică, cu toate că mai sunt anumite povești legate de încercarea de dărâmare, pur și simplu de tăiere în bucăți a Coloanei care este din fontă și care urma să fie dată la fier vechi pentru a finanța, nu știu ce congres al tinerilor muncitori de pe vremea aceea, sunt și nu sunt date legate de treaba asta. Este doar povestea unui cetățean din Peștișani care se pare că ar fi vrut el să iasă puțin în evidență. Nici nu avea cum să facă așa ceva. Adică să se dea jos ditamai coloana care are aproape 30 de tone. Dar ce vreau să spun este că este foarte important că acest Ansamblu s-a păstrat în forma lui originală, fără intervenții. Doar micile reparații la unele scaune care au mai fost ciobite. Periodic se fac niște intervenții de curățare pentru a nu lăsa să intre în masa aceasta de calcar și de travertin formațiuni biologice care sigur ar strica în timp. Dar evident că se poate face mai mult pentru a atrage turiștii.

— Cum s-ar putea face asta?

— Opera în sine, doar opera, atrage pentru câteva ore. Dar pentru a păstra turiștii în zonă este foarte important să dezvolți și alte evenimente. Și activități culturale, gastronomice, turistice, care să ocupe timpul turistului în egală măsură. Sigur că astea sunt, pe de o parte, și atribuțiile administrației publice locale, dar și ale ONG-urilor, ale societății civile, ale școlii. Din câte știu, în școlile din Gorj, de câte ori se apropie ziua Brâncuși, se fac activități de popularizare. Copiii știu despre ce vorbim aici, cu cine avem de-a face. Se pare că mai târziu, la vârsta adultă, se pierde interesul.

— Până la urmă, și Brâncuși este un produs care se supune legilor marketingului și care, probabil, ar putea fi prezentat și într-un mod mult mai atractiv pentru orice categorie de vârstă, orice categorie profesională astfel încât aici, la Târgu Jiu să fie un peppetuu pelerinaj în căutarea lui Brâncuși. Prin ce cuvinte ați atrage turiștii?

— Aș spune ceea ce spunea chiar Brâncuși, îndemnul pe care îl făcea prietenilor și cunoscuților săi: **„Dragi români, veniți la Târgu Jiu să vedeți ce v-am lăsat eu, vouă, acolo. Și priviți până veți vedea!"**



TUNELUL ÎN CARE UN OM A VRUT SĂ NU SE MAI PIARDĂ NICIO ZI



În Stațiunea Straja din apropierea Orașului Lupeni, diminețile încep devreme și fără ceremonie. Zăpada scârțâie sub bocanci, telescaunul urcă mecanic, iar turiștii își văd de traseul lor previzibil: pârtie, cabană, ceai fierbinte.

Dar există un loc unde ziua nu începe cu grabă, ci cu o flacără. Un om aprinde o candelă și o mută, atent, în dreptul unui chip. Nu spune nimic. Nu e spectacol. Nu e ghid turistic. Este doar gestul prin care o zi devine *„recunoscută”*. Acel gest, repetat de ani de zile, pornește de la ideea unui singur om: Emil Părău. Omul care nu a vrut să lase muntele să izoleze credința.



Povestea nu începe cu pictura. Nici cu sfinții. Începe cu zăpada.

Iernile din Straja nu sunt metaforice. Sunt reale, grele, uneori ostile. Troienele ajung până la acoperiș, iar drumul spre schitul din lemn devenea, în anumite zile, imposibil. Nu pentru turiști — pentru cei care aveau nevoie să ajungă acolo zilnic.

Pentru Emil Părău, asta nu era doar o problemă de acces. Era o ruptură.

Un loc construit pentru rugăciune ajungea să fie, paradoxal, inaccesibil tocmai când era mai necesar. Așa s-a născut ideea tunelului: un gest simplu, aproape pragmatic — să lege drumul de biserică, indiferent de vreme.

Dar ceea ce a urmat nu mai ține de pragmatism. După ce structura era deja gândită, a apărut întrebarea: ce va fi acest tunel, în afară de beton? Răspunsul nu a venit dintr-un plan arhitectural, ci dintr-un obiect banal: un calendar ortodox. **„Avem câte un sfânt în fiecare zi.”** Atât. Nu o viziune grandioasă. Nu un concept artistic complicat. Doar o observație simplă, dar dusă până la capăt. Și atunci, tunelul a încetat să mai fie un coridor. A devenit un an întreg. 365 de pași, 365 de întâlniri.

Când intri în tunel, nu ai senzația că privești picturi. Ai senzația că ești privit. Pe fiecare perete, un alt chip. Unele cunoscute, altele complet străine. Nume pe care nu le-ai auzit niciodată. Zile care nu au însemnat nimic până atunci. Și totuși, undeva acolo, există și ziua ta.



Turiștii o caută instinctiv. Se opresc, zâmbesc, uneori își fac cruce. Dar ceea ce nu realizează este că acel moment — banal în aparență — este exact miza lui Emil Părău: **să nu existe nicio zi anonimă.**

În multe locuri, religia apare în momente speciale: sărbători, slujbe, ocazii. Aici, ea este zilnică. Literal. Candela nu stă într-un loc fix. Se mută. În fiecare dimineață, cineva decide unde va arde lumina în acea zi. Nu simbolic, ci concret. Este o idee discret revoluționară: credința nu ca excepție, ci ca rutină. Iar meritul lui Emil Părău nu este doar că a construit un tunel, ci că a creat un mecanism care funcționează și în lipsa lui. Numele lui nu apare pe pereți. Nu există o placă mare care să explice cine a avut ideea. Și poate tocmai asta spune cel mai mult. Pentru că tunelul nu este despre autor, ci despre continuitate.

În fiecare zi în care cineva mută candela, ideea lui este reluată fără să fie rostită. Fără discursuri. Fără comemorări. Doar printr-un gest mic, repetat, care ține loc de memorie.

Când ieși din tunel, lumina pare diferită. Nu pentru că s-a schimbat ceva afară, ci pentru că ai trecut printr-un spațiu în care timpul a avut chip.

În Straja, oamenii vin pentru zăpadă și pleacă cu fotografii. Dar unii pleacă și cu altceva: gândul că fiecare zi, chiar și cea mai banală, are deja un nume, un loc și o lumină pregătită.

Iar asta începe de la ideea unui om care nu a vrut ca drumul spre credință să fie blocat de iarnă.

Mirela COCHECI

FÂNTÂNA MIORIȚA, LA 90 DE ANI:

ELEGANTA POARTĂ DE GRANIT UNDE TRADIȚIA ÎNTÂLNEȘTE MODERNISMUL

Tanța Tănăsescu / Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România



Anumite balade şi legende nu sunt doar simple poveşti, ele pot fi considerate chiar documente spirituale şi istorice ale unui popor, veritabile arhive ale memoriei colective şi faţete ale identităţii naţionale. Miturile fundamentale care reflectă spiritualitatea poporului român sunt: mitul mioritic, reflectat în balada populară Mioriţa (considerată şi poem folcloric românesc, datorită complexităţii şi profunzimii simbolistice) - care exprimă viziunea pastorală asupra vieţii; mitul estetic, al jertfei pentru creaţie – exprimat prin balada populară Meşterul Manole/ Monastirea Argeşului; mitul erotic – reprezintă apariţia tulburărilor primei iubiri în fragedă tinereţe, în cultura populară este redat de Zburătorul; mitul etnogenezei – legat de formarea etnogenezei româneşti, a se vedea legenda Traian şi Dochia.

Balada Mioriţa este considerată un veritabil document de identitate a culturii române, însumând tradiţii ale poporului nostru. Aceasta sintetizează filosofia de viaţă pastorală, fiind totodată considerată o capodoperă a literaturii populare.

Simplitatea şi forţa imaginilor reprezentative pentru filosofia de viaţă a românilor ating perfecţiunea stilistică în baladă. Putem spune că aceste simboluri ale perenităţii, aflate pe monumentul Fântâna Mioriţa, sunt văzute ca o sinteză valoroasă între arhitectura modernistă românească şi simbolistica folclorică profundă.

Această elegantă poartă de intrare în Capitala ţării împlineşte anul acesta 9 decenii de la naşterea sa. Declarată monument istoric al Bucureştiului, Fântâna Mioriţa este realizată după planurile arhitectului Octav Doicescu, executată din granit de Dobrogea, având un bazin de 50 m şi pereţi de 16 m. Frizele alb-negru care decorează monumentul descriu scenele cheie din balada Mioriţa – pe o parte sunt trei ciobani cu turmele lor iar pe cealaltă latură sunt imagini reprezentative pentru nunta şi moartea ciobanului. Acestea sunt opera **Miliţei Pătraşcu** (1892-1976), una din cele mai importante sculptoriţe a sec. XX, elevă a ilustrului **Constantin Brâncuşi** (1876-1957). Pe lângă faimoasele mozaicuri de la Fântâna Mioriţa, dintre operele de importanţă naţională realizate de înzestrata Miliţa Pătraşcu amintim şi basoreliefurile de pe exteriorul



Mausoleului de la Mărăşeşti cât şi mozaicurile de la Fântâna Zodiac, monument amplasat la intrarea în Parcul Carol I, din Bucureşti (o altă colaborare cu arhitectul Octav Doicescu).

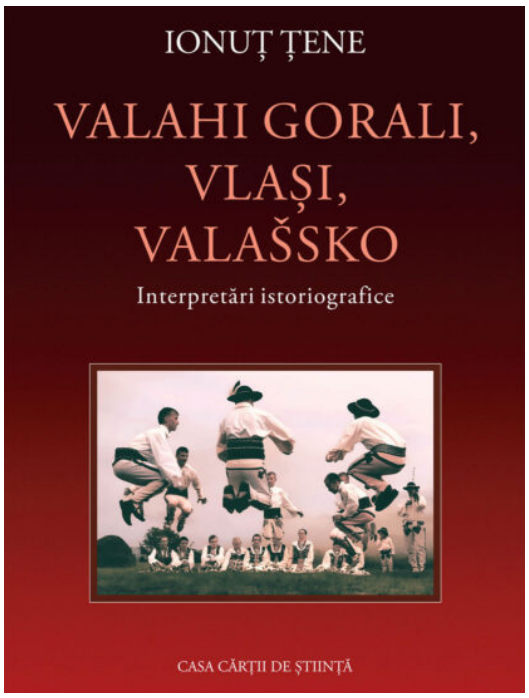
Festivitatea inaugurală s-a petrecut în cadrul celei de a doua ediţii a **Lunii Bucureştilor,** desfăşurată în anul 1936 ca o mare sărbătoare a Capitalei. Evenimentul s-a integrat în programul unei manifestări ample, dedicate promovării culturii, comerţului şi noului plan de sistematizare a oraşului, acţiune ce se întindea pe durata a 30 de zile şi viza prezentarea Bucureştiului ca o metropolă europeană modernă. Menţionăm că **Fântâna Zodiac a fost inaugurată cu prilejul primei ediţii a Lunii Bucureştiului, în 1935.**

Fântâna Mioriţa, monument simbolic interbelic al Capitalei, este un ansamblu arhitectonic amplasat la intrarea în cartierul Băneasa, chiar în faţa **Muzeului de Artă Populară Dr. Nicolae Minovici, în vecinătatea Muzeului Satului.** Nu este o simplă cişmea citadină ci o fântână arteziană, cu efect de decorare a spaţiului public, în mijloc de flux auto. Este o fântână monument ca o poartă de intrare în oraş, ca un salut de bun venit în Bucureşti. Cel mai recent proces de restaurare a fost finalizat în 2019 şi a cuprins curăţarea şi restaurarea mozaicului pe baza schiţelor originale din 1936, curăţarea pereţilor din granit de Dobrogea, lucrări de consolidare şi hidroizolaţie, dotare cu sisteme de iluminat arhitectural pe timp de noapte şi alte remedieri.

Pe 18 aprilie este sărbătorită Ziua Internaţională a Monumentelor şi Siturilor (cunoscută şi sub numele de Ziua Patrimoniului Mondial), iniţiativă lansată de Consiliul Internaţional pentru Monumente şi Situri (ICOMOS) şi recunoscută de UNESCO, o zi care readuce în prim-plan ideea că patrimoniul înseamnă memoria vie a comunităţilor.

După nouă decenii în care a privit capitala României în permanentă schimbare, monumentul Fântâna Mioriţa rămâne nu doar o lecţie reprezentativă de arhitectură interbelică ci şi o confirmare că piatra şi povestea ştiu să oglindească identitatea, cu dăinuire în timp.





În curând în librării puteți procura cartea **"Valahi gorali, Vlași, Valašsko. Interpretări istoriografice"** de Ionuț Țene, carte ce a văzut lumina tiparului la prestigioasa editură clujeană **Casa Cărții de Știință – 2026** (cartea poate fi procurată AICI). Cartea se bucură de o prefață scrisă de istoricul **Cornel Jurju** și o postfață de conf. univ. dr. **Avram Fițiu**. Este o viziune nouă asupra paradigmei etnogenezei poporului român și o continuare a cărții **"Pe urmele valahilor uitați"** de același autor.

„Cu privire la etnogeneza românilor, se cunoaște că aceasta a fost cercetată și argumentată, cumva firesc, cu predilecție în raport cu teritoriul României. Or, cartea lui Ionuț Țene lărgește cadrul, reflectorul cercetătorului fiind orientat către valahii din Balcani și, cu totul deosebit, către goralii/vlașii din Munții Tatra. În cel din urmă caz este surprins un proces complex al supraviețuirii și expansiunii lumii valaho-române, a cărui coloană vertebrală a fost asigurată de relieful montan balcanic și mai ales de arcul carpatic. Munții au ținut loc de pavăză în fața vicisitudinilor istoriei, au fost teritoriu de transhumanță înspre pășunile cele râvnite, au fost factorul hotărâtor care a facilitat mobilitatea surprinzător de amplă a valahilor, cu predilecție de la sud la nord. Sau,cum inspirat formulează Ionuț Țene, Carpații au fost o „autostradă" a etnogenezei românești pe care, de-a lungul veacurilor, s-au mișcat, aproape neobservați, valaho-românii împreună cu turmele, cu graiul și cu obiceiurile lor pastorale." (**Cornel Jurju**).

Apariție editorială "Valahi gorali, Vlași, Valašsko" de Ionuț Țene. Prefață de Cornel Jurju și postfață de Avram Fițiu

"Un merit esențial al volumului constă în reconstituirea unei geografii istorice valahe extinse, care transcende granițele statale moderne și repune în discuție paradigme consacrate privind etnogeneza și mobilitatea populațiilor romanice din Europa Centrală și de Est. Analiza conceptelor de Valahia Mare și Valahia Mică, a dreptului cutumiar cunoscut sub numele de Jus Valachicum, precum și a practicilor pastorale transhumante, evidențiază existența unei continuități culturale și juridice românești pe un areal mult mai vast decât cel recunoscut tradițional. De asemenea, lucrarea se distinge printr-o examinare critică a tensiunii dintre teoriile autohtoniste și cele migraționiste, oferind cititorului instrumentele necesare pentru a înțelege geneza acestor controverse și fundamentele lor ideologice, politice sau metodologice. Autorul nu cade în capcana unui discurs exclusivist sau apologetic, ci integrează contribuții ale istoricilor români, polonezi, cehi, slovaci și occidentali, subliniind caracterul dinamic și deschis al cercetării istorice contemporane." (**Conf. dr. Avram Fițiu**).

"Prin această incursiune științifică am dorit să evidențiez o bogată tradiție istoriografică, în special din a doua jumătate a secolului XX și din primele decenii ale noului mileniu, adesea contradictorie, privind valahii, vlașii și goralii din Europa Centrală și de Est. În Moravia cehă, etnonimul vlah a dat denumirea geografică a regiunii – Valašsko. Tensiunea dezbaterii științifice dintre autohtonismul românesc și teoriile migraționiste domină marea parte a discuțiilor istoriografice actuale. Cu toate acestea, o tendință crescândă se observă în istoriografia modernă, în special cea poloneză și cehă, de a recunoaște originea românească și influența culturală și lingvistică semnificativă a valahilor în formarea identității acestor comunități montane din Carpații Păduroși". (**Ionuț Țene – Argument**).

A consemnat, Mircea G. Florescu

De la „En busca del amor" la „Para todas las hijas"

– evoluția unei voci literare autentice –

În comunitatea românilor din Spania, numele Adinei Alexandrescu începe să se contureze tot mai clar ca o voce literară sinceră, profundă și în continuă transformare.

Născută în Iași și stabilită de peste un deceniu în Granada, autoarea și-a construit parcursul între scris și traducere literară, reușind să creeze o punte autentică între limba română și cea spaniolă. Activitatea sa de traducător reflectă o sensibilitate aparte față de cuvânt și sens, elemente care se regăsesc și în propriile sale cărți.

Prima sa carte, En busca del amor, a fost o explorare a iubirii — a căutării, a emoțiilor intense și a nevoii de a înțelege relațiile. O carte despre exterior, despre celălalt, despre dorința de a găsi.

Cea de-a doua carte, Para todas las hijas, marchează însă o schimbare profundă: nu mai este o căutare în afară, ci o întoarcere spre sine.

O carte care însoțește

„Para todas las hijas" nu este un manual și nu oferă răspunsuri absolute. Este o carte care însoțește, susține și creează un spațiu de reflecție.

A luat naștere din experiențe reale, din momente dificile și din nevoia de a înțelege și de a da sens trăirilor. Inițial, aceste gânduri au fost scrise pentru fiica autoarei, ca o formă de sprijin și ghid pentru viitor.

În timp, ele au devenit mai mult decât atât: un mesaj pentru toate femeile care învață să se aleagă pe ele însele.

Cartea transmite un mesaj esențial și actual: valoarea personală nu se negociază, iubirea nu trebuie să doară, iar liniștea interioară este o formă de echilibru care trebuie protejată.

De la iubire la conștientizare

Diferența dintre cele două cărți este una profundă. Dacă En busca del amor vorbea despre iubirea căutată, **Para todas las hijas** vorbește despre iubirea conștientă — cea care începe cu propria persoană.

Este o trecere de la dependență emoțională la claritate, de la așteptare la alegere și de la idealizare la adevăr.

Această evoluție reflectă nu doar maturizarea stilului literar, ci și parcursul personal al autoarei.

O voce sinceră și directă

Experiența în traducere literară își pune amprenta asupra stilului său: un limbaj clar, curat, dar profund emoțional.

Adina Alexandrescu scrie pentru a ajunge direct la cititor. Textele sale nu sunt încărcate de teorie, ci de experiență — de momente trăite, înțelese și transformate în cuvinte.

Un mesaj pentru toate femeile

„Para todas las hijas" este o carte dedicată femeilor care învață să se regăsească. Este pentru



cele care au iubit mai mult decât au primit, au rămas acolo unde nu mai erau văzute, s-au pus pe ultimul loc, dar sunt pregătite să se aleagă pe ele însele. Nu promite soluții rapide, dar oferă ceva mai valoros: claritate, liniște și curaj.

Volumele semnate de Adina Alexandrescu, **En busca del amor și Para todas las hijas**, sunt disponibile pentru cititori pe platforma Amazon, fiind accesibile publicului larg din Spania și din alte țări.

Prin această a doua carte, Adina Alexandrescu confirmă o evoluție literară autentică și profundă.

„Para todas las hijas" nu este doar o continuare, ci o transformare.
Este dovada că unele cărți nu se scriu doar din inspirație, ci din viață.

TABĂRA INTERNAȚIONALĂ DE CREAȚIE
CONSTANTIN BRÂNCUȘI
- dialoguri între materie și lumină -

Sub atingerea luminii care a învățat piatra să viseze, prinde glas o nouă chemare: Tabăra Internațională de Creație „Constantin Brâncuși" de la Residencia CultuRo adună artiștii din toate zările, invitați să creeze sub semnul și inspirația operei brâncușiene.

Dacă porți în inimă un gând care caută zbor, un sunet ce nu mai încape înlăuntru, o culoare ce caută chip, locul tău este aici.

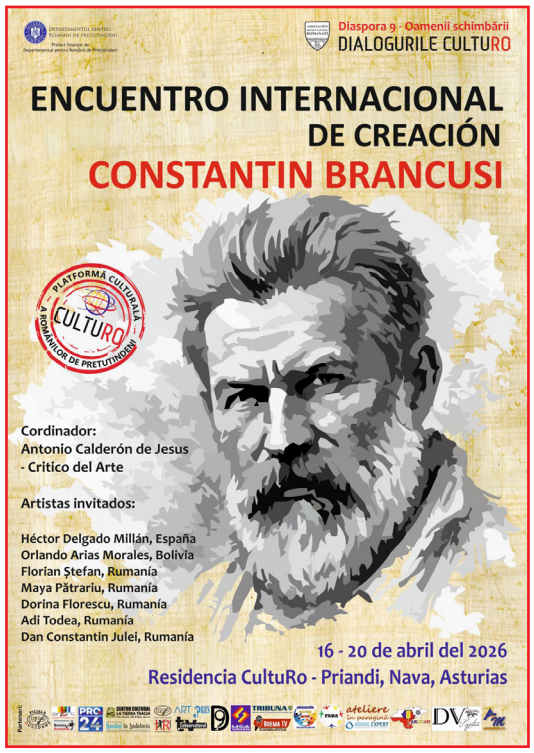
Tabăra își deschide porțile artiștilor români de pretutindeni din toate domeniile.

Vă așteptăm!

16 - 20 aprilie 2026

Residencia CultuRo – Priandi, Nava, Asturias

Carte, arte, muzică, dans, tradiții.



Tabăra Internațională de Creație Constantin Brâncuși se conturează ca un eveniment dedicat artiștilor din diverse domenii, reuniți sub semnul inspirației brâncușiene și al dialogului intercultural.

Invitația se adresează tuturor celor care simt nevoia de exprimare artistică autentică, indiferent de forma pe care aceasta o îmbracă. Tabăra se dorește a fi un spațiu de lucru, reflecție și schimb de idei, în care participanții pot crea într-un cadru natural și într-un ritm diferit de cel cotidian.

Priandi oferă un context aparte pentru desfășurarea unei astfel de inițiative. Aceasta micuță localitate de basm, situată într-o zonă privilegiată, cu peisaje verzi, aer curat și o atmosferă liniștită, se transformă într-un loc potrivit pentru concentrare și introspecție.

Spre deosebire de mediile urbane, unde ritmul alert poate influența procesul creativ, cadrul natural al acestei regiuni de nord a Spaniei, Asturias, permite artiștilor să lucreze fără nicio presiune externă. Această detașare de cotidian este esențială pentru dezvoltarea unui demers artistic coerent.

Participanții au posibilitatea de a lucra atât în aer liber, în contact direct cu natura, cât și în spații dedicate, adaptate diferitelor tipuri de activități artistice.

Tabăra poartă numele lui Constantin Brâncuși nu doar ca omagiu, ci ca reper conceptual. Opera sculptorului român este cunoscută pentru orientarea sa către esență, simplitate și echilibru formal.

Această direcție este reflectată și în filosofia taberei. Participanții sunt încurajați să exploreze ideea de esențializare în propriul proces artistic. Nu este vorba despre imitarea stilului brâncușian, ci despre asumarea unei atitudini artistice bazate pe claritate, rigoare și autenticitate.

Sculptura reprezintă una dintre componentele importante ale taberei, fiind direct legată de moștenirea artistică a lui Brâncuși.

În cadrul acestei secțiuni, participanții vor lucra explorând relația dintre idee și materie. Procesul de lucru presupune atenție, răbdare și adaptare la specificul materialului. Spre deosebire de alte forme de artă, sculptura implică o intervenție directă și ireversibilă asupra materiei, motiv pentru care fiecare etapă a lucrării devine esențială.

Tabăra oferă un context favorabil atât artiștilor consacrați, cât și celor aflați în proces de formare, facilitând schimbul de experiență și tehnici de lucru.

Pictura ocupă și ea un loc important în structura taberei, oferind participanților posibilitatea de a lucra într-un mediu inspirat de peisajul natural al zonei.

Lumina specifică regiunii, variațiile de culoare și schimbările atmosferice pot constitui surse constante de inspirație. Artiștii pot alege să lucreze față în față cu natura, într-un cadru unde accentul nu cade pe reproducerea fidelă a realității, ci pe interpretarea personală. Fiecare artist își rezervă dreptul de a reflecta prin propria lucrare modul în care el percepe și traduce mediul înconjurător.

Diversitatea stilistică este încurajată, de la abordări clasice până la expresii contemporane.

Desenul și grafica sunt forme fundamentale de expresie vizuală și își au și ele locul lor în cadrul taberei. Această secțiune pune accent pe linie, compoziție și structură. Participanții sunt încurajați să construiască imagini prin elemente esențiale. Grafica oferă posibilitatea experimentării unor tehnici variate, de la cele tradiționale, la abordări moderne, iar desenul devine un exercițiu de precizie și claritate. Această secțiune este importantă nu doar pentru artiștii vizuali, ci și pentru cei din alte domenii, fiind un punct de intersecție între diferite forme de expresie.

Muzica vine să completeze structura taberei printr-o dimensiune sonoră care însoțește procesul creativ. În cadrul acestei secțiuni, artiștii au ocazia să interpreteze, să compună sau să colaboreze cu participanți din alte domenii. Muzica devine astfel un element de legătură între discipline.

Momentele muzicale pot avea loc atât în contexte organizate, cât și spontan, în funcție de dinamica grupului. Acest tip de interacțiune contribuie la crearea unei atmosfere deschise și colaborative. Diversitatea stilurilor muzicale este binevenită, reflectând caracterul internațional al taberei.

Literatura este reprezentată printr-o secțiune dedicată poeziei și scrisului, unde participanții pot lucra asupra propriilor texte în desfășurarea diverselor sesiuni de lectură și discuții sau mese rotunde. Acest gen de activități permite schimbul de idei și feedback constructiv, contribuind la dezvoltarea fiecărui autor. Astfel, scrierea este abordată nu doar ca act individual, ci și ca formă de comunicare. Textele pot deveni puncte de plecare pentru dialog, interpretare și reflecție.

Participarea la această secțiune nu este condiționată de un anumit nivel de experiență, fiind deschisă tuturor celor interesați de exprimarea prin cuvânt.

Un element definitoriu al acestui proiect este deschiderea către participanți din diferite țări sau culturi și de diferite vârste. Se pot înscrie atât adulți cât și tineri și copii. Fiecare participant va putea lua parte la activități specifice în acord cu grupa de vârstă dar și la activități comune.

Diversitatea creează aici un mediu favorabil schimbului cultural și profesional. Artiștii au ocazia să interacționeze cu perspective diferite, să descopere noi metode de lucru și să își extindă orizontul creativ. Comunicarea nu se limitează la limbajul verbal, iar formele de expresie artistică devin un limbaj comun, accesibil tuturor.

Acest dialog intercultural contribuie la consolidarea unei comunități artistice bazate pe respect și colaborare.

Unul dintre obiectivele principale ale taberei este crearea unui mediu în care procesul de creație în sine să fie pus în valoare. Participanții nu sunt supuși unei presiuni legate de rezultat sau performanță. În schimb, li se oferă libertatea de a experimenta, de a explora și de a-și dezvolta propriul stil. Această abordare permite asumarea riscurilor artistice și deschiderea către noi direcții de lucru. În același timp, specificul organizat al taberei asigură coerență și susținere, oferind resursele necesare desfășurării activităților.

Experiența unei astfel de tabere poate avea efecte semnificative asupra parcursului artistic al participanților și al comunității.

Pentru unii, reprezintă o oportunitate de consolidare a direcției deja asumate. Pentru alții, poate fi un moment de redefinire sau chiar de început. Interacțiunea cu alți artiști, lucrul într-un mediu diferit și timpul dedicat exclusiv creației contribuie la dezvoltarea unei perspective mai clare asupra propriului demers. De asemenea, relațiile create în cadrul taberei pot duce la colaborări viitoare și la dezvoltarea unor proiecte comune.

Evenimentul are un caracter incluziv. Nu este vorba despre o selecție rigidă, ci despre disponibilitatea de a participa în mod activ la un proces de creație..

Tabăra Internațională de Creație Constantin Brâncuși, organizată la Residencia CultuRo, Priandi, în Asturias, se conturează ca un proiect complex, care îmbină creația artistică cu dialogul intercultural și reflecția asupra esenței artei.

Într-un context cultural în care ritmul accelerat poate afecta profunzimea actului de creație, astfel de inițiative devin necesare. Ele ne reamintesc faptul că arta nu este doar un rezultat vizibil, ci un proces interior, construit în timp, prin atenție, rigoare și autenticitate.

Promovăm și susținem proiecte și valori ale românilor!

Centro Cultural La Tierra Tracia - Asociación Romanati

Violeta Andrei Stoicescu

Expoziție de pictură „BRÂNCUȘI, LUMINA FORMEI”

Spiritul lui Brâncuși luminează inima Madridului









La numărul 20 de pe Calle de los Andaluces, agitația Madridului s-a transformat sâmbătă într-o liniște reverențioasă și caldă. *Sediul Asociației Hispano-Române SALVA a devenit un sanctuar al luminii odată cu vernisajul expoziției* **„Brâncuși. Lumina Formei”**, o expoziție care este, mai presus de toate, rodul unei strânse colaborări transnaționale.

O viziune comună: Tandea și Țitrea

Acest proiect este rezultatul muncii comune a celor două coordonatoare ale sale: **Octavia Tandea și Adina Moldova Țitrea.**

Împreună au construit o punte culturală solidă între Spania și România.

În timp ce Adina a coordonat esența proiectului de la București, Octavia a condus pregătirea expoziției și desfășurarea evenimentului Madrid, asigurându-se că viziunile lor s-au contopit într-o atmosferă primitoare care i-a îmbrățișat pe toți participanții încă din primul moment.

23 de artiști: prezenți prin creațiile lor

Deși majoritatea celor 23 de artiști participanți locuiesc în România, spiritul și talentul lor au fost prezente în galerie prin lucrările lor. Picturile, care acționează ca ambasadori ai diasporei românești și ai artei contemporane, au invitat publicul într-o călătorie prin puritatea liniilor și spiritualitatea pe care Brâncuși le-a imortalizat.

Artiștii nu a fost nevoie să fie prezenți fizic; interpretarea lor asupra „sculptorului esențialului” a umplut fiecare spațiu al sediului SALVA.

O mărturie emoționantă: Ciprian Munteanu

Unul dintre cele mai emoționante momente ale după-amiezii a avut loc atunci când Ciprian Munteanu, membru al asociației și responsabil de sunet al evenimentului, a decis să abandoneze un moment postul său pentru a împărtăși câteva cuvinte. Vizibil emoționat, Ciprian ne-a vorbit despre semnificația profundă a Complexului Monumental Târgu Jiu, concentrându-se în special asupra Coloanei Infinitului. Pentru el, aceste lucrări nu sunt doar artă, ci o legătură vie cu propria istorie familială și un omagiu adus eroilor căzuți în Primul Război Mondial. Relatarea sa le-a reamintit tuturor celor prezenți că opera lui Brâncuși este, în esență, un sacrificiu al recunoștinței și o punte către eternitatea celor care au venit înaintea noastră.

Curatorul și Publicul: Un dialog despre Emoție

După acest moment de reflecție, Octavia Tandea, în rolul său de curator, a străbătut galeria vorbind cu publicul, transformând astfel vizita într-un dialog viu.

Fiecare invitat a avut ocazia de a-și împărtăși opinia despre eveniment. Răspunsurile au desenat o hartă a emoțiilor: unii au evidențiat spiritualitatea și semnificația tușelor care evocă „Coloana Infinitului” sau Complexul Monumental de la Târgu Jiu, în timp ce alții au fost captivați de utilizarea mistică a luminii în celelalte compoziții. Majoritatea celor intervievați a fost de acord asupra unui lucru: expoziția nu este doar o demonstrație de talent tehnic, ci și o reîntâlnire caldă cu rădăcinile românești în inima Madridului.

„E ca și cum aș avea aici o bucată din România; opera de artă îmi amintește atât de mult de satul bunicilor mei”, a comentat una dintre participante după ce și-a ales pictura preferată.

O Invitație la Esență

Expoziția, care reunește figuri din diaspora și din România, demonstrează că moștenirea lui Brâncuși dăinuie ca un limbaj universal.

Pentru cei care doresc să experimenteze această legătură dintre pictură și sculptură, expoziția va rămâne deschisă la sediul SALVA până pe 30 aprilie, de luni până vineri (10:30 - 14:00).

Cronica: Octavia Tandea
Sunet: Ciprian Munteanu
Imagine: Flavia Tomi

PARTICIPAREA CETĂȚENEASCĂ - MOTORUL INTEGRĂRII

Asociația hispano română din Córdoba TRAIAN

a desfășurat campania

„Participând în 2025”

Asociația Hispano-Română din Córdoba TRAIAN, organizație non-profit dedicată integrării sociale, culturale și civice a comunității românești, continuă să joace un rol activ în consolidarea relației dintre cetățenii români și societatea spaniolă. Prin proiecte sociale, culturale și de voluntariat, asociația contribuie direct la crearea unei comunități mai unite, mai informate și mai implicate.

În acest context, **Asociația TRAIAN** derulează o campania de informare și conștientizare privind beneficiile participării cetățenești, în cadrul proiectului **„Participând în 2025” (Participando en 2025)**, finanțat de Diputación de Córdoba, prin Delegación de Igualdad, Cooperación al Desarrollo, Consumo y Participación Ciudadana – Departamento de Consumo, Participación Ciudadana y Protección Civil.

Campania a fost promovata prin publicarea a 10 modele de cărți poștale ce vorbesc de cele 10 beneficii ale participării cetățenești și promovată la reuniunile cu românii din Provincia Cordoba și prin rețeaua de magazine românești din provincie.

Campania transmite un mesaj simplu, dar strategic: participarea nu este opțională dacă vrei influență reală. Este mecanismul prin care o comunitate devine vizibilă, respectată și relevantă.

Cele 10 beneficii ale participării cetățenești promovate:

1. Acces la informații esențiale

Prin implicare, cetățenii află mai ușor informații despre școli, spitale, locuințe sau ajutoare sociale. Nu este doar informare pasivă, ci acces la resurse concrete care influențează viața de zi cu zi.

2. Identificarea oportunităților de muncă și formare

Participarea deschide uși. Prin rețele și contacte, oamenii descoperă oportunități profesionale sau cursuri de formare pe care altfel nu le-ar accesa.

3. Reducerea izolării sociale

Implicarea în activități comunitare combate izolarea, în special în rândul migranților. Oamenii ies din cercuri închise și intră în dinamica societății locale.

4. Creșterea interacțiunii cu populația locală

Participarea generează contact direct între comunități. Nu există integrare reală fără interacțiune constantă.

5. Îmbunătățirea imaginii comunității

Când românii sunt activi în viața locală, devin vizibili prin contribuție, nu prin stereotipuri. Percepția externă se schimbă doar prin implicare concretă.

6. Combaterea stereotipurilor și creșterea respectului

Dialogul și colaborarea reduc prejudecățile. Relațiile directe înlocuiesc etichetele superficiale.

7. Păstrarea identității culturale

Participarea nu înseamnă pierderea identității, ci consolidarea ei. Activitățile culturale ajută la menținerea limbii, tradițiilor și valorilor românești.

8. Influențarea deciziilor locale

O comunitate organizată are voce. Participarea permite exprimarea nevoilor reale și influențarea deciziilor în domenii precum educația, sănătatea sau cultura.

9. Acces la finanțări pentru proiecte comunitare

Grupurile active au șanse reale de a obține finanțări pentru inițiative sociale, culturale sau educaționale. Fără participare, nu există acces la aceste resurse.

10. Crearea unei comunități solidare și funcționale

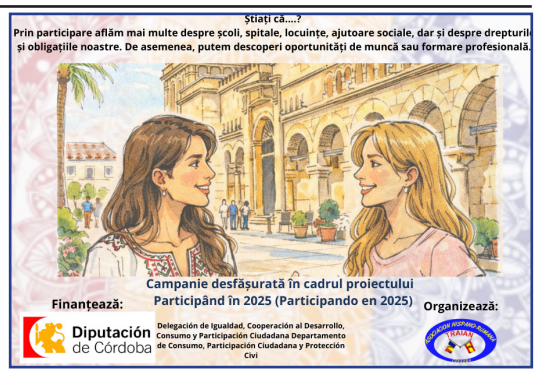
Participarea construiește rețele de sprijin. Oamenii se ajută reciproc, colaborează cu instituțiile și reacționează mai eficient în situații dificile.

Dacă nu participi, nu contezi în procesul decizional. Campania **„Participând în 2025”** atacă exact această problemă: pasivitatea. Asociația TRAIAN nu promovează doar idei, ci creează context real pentru implicare.

Rezultatul urmărit nu este doar informarea, ci schimbarea comportamentului: de la comunitate invizibilă la comunitate activă, organizată și influentă în provincia Córdoba.

Asociația Hispano-Română din Córdoba TRAIAN















Diplomația pe înțelesul tuturor

- de ce vorbim înainte să luptăm -



Diplomația pare, la prima vedere, un concept îndepărtat de viața noastră de zi cu zi — ceva rezervat liderilor politici, negocierilor oficiale și întâlnirilor formale dintre state. Dar, dacă privim lucrurile dintr-o perspectivă mai filosofică, am putea spune că diplomația este, de fapt, una dintre cele mai vechi forme de inteligență umană: capacitatea de a evita conflictul prin cuvinte, nu prin forță.

Încă din cele mai vechi timpuri, oamenii au fost puși în situația de a alege între a lupta și a negocia. În esență, diplomația apare exact în acel moment de tensiune — când ai putea reacționa impulsiv, dar alegi să înțelegi, să explici, să cauți o soluție. Este un exercițiu de autocontrol, dar și de empatie. Nu înseamnă să renunți la propriile interese, ci să le susții într-un mod care nu distruge relația cu celălalt.

Privită astfel, diplomația nu este doar un instrument politic, ci un mod de a fi. O folosim fără să ne dăm seama în fiecare zi: în familie, între prieteni, la școală sau la muncă. De fiecare dată când apare un conflict și alegem să vorbim în loc să reacționăm agresiv, practicăm o formă simplă de diplomație.

Gândește-te la un moment în care ai avut o neînțelegere cu cineva. Poate a fost vorba de o opinie diferită, de o decizie sau chiar de un gest care a fost interpretat greșit. Prima reacție ar putea fi defensivă sau chiar conflictuală. Și totuși, dacă alegi să asculți, să explici și să cauți un compromis, schimbi complet direcția situației. Asta este esența diplomației: transformarea unui conflict într-o oportunitate de înțelegere.La nivel internațional, lucrurile sunt mult mai complicate și mizele incomparabil mai mari. Acolo nu mai este vorba doar despre orgolii personale sau mici neînțelegeri, ci despre securitate, resurse, influență și, uneori, chiar supraviețuire. Deciziile nu afectează doar câteva persoane, ci milioane de oameni. Iar atunci când diplomația eșuează, consecințele nu sunt doar emoționale, pot deveni tragice.

De aceea, ceea ce fac liderii și diplomații la nivel global este, într-un fel, o versiune amplificată a lucrurilor pe care le facem noi zilnic. Negociază, încearcă să găsească puncte comune, evită escaladarea conflictelor și caută echilibrul între interese diferite. Doar că, în loc de o conversație între două persoane, este vorba despre relații între state, culturi și sisteme de putere.

În fond, diplomația ne arată ceva profund despre natura umană: că, oricât de diferiți am fi, avem capacitatea de a comunica și de a găsi soluții fără a recurge la violență. Iar această capacitate, aparent simplă, este una dintre cele mai importante resurse pe care le avem atât ca indivizi, cât și ca societate.

Dar diplomația dispare în timpul războiului?

La prima vedere, ai fi tentat să spui că da. Când armele vorbesc, pare că dialogul se oprește. Când există violență, distrugere și pierderi de vieți, ideea de negociere pare aproape imposibilă. Și totuși, realitatea este exact opusă: diplomația nu dispare în război — devine mai intensă, mai urgentă și, uneori, mai necesară ca niciodată. Paradoxul este acesta: cu cât conflictul este mai dur, cu atât nevoia de comunicare este mai mare. Pentru că războiul, oricât de brutal ar fi, nu poate rezolva totul. Nu poate stabili reguli clare, nu poate gestiona situații umanitare și, mai ales, nu poate pune capăt conflictului de unul singur. La un moment dat, chiar și cei aflați în opoziție trebuie să vorbească.

Doar că diplomația din timpul războiului nu mai seamănă cu cea *„clasică”*. Nu mai există decoruri elegante, discursuri atent pregătite sau întâlniri relaxate. Totul devine mai direct, mai tensionat, mai presat de timp. Fiecare cuvânt contează, fiecare decizie poate avea consecințe imediate.

În acest context, diplomația se mută în zona de criză. Nu mai este despre planuri pe termen lung, ci despre gestionarea momentului:

- cum poate fi oprită temporar violența
- cum pot fi salvate vieți
- cum poate fi limitată escaladarea

Apar negocieri dificile, purtate adesea în spatele ușilor închise, unde încrederea este minimă, dar necesitatea dialogului este maximă.

De exemplu, chiar și în cele mai intense conflicte, se negociază lucruri esențiale:

- încetări ale focului, fie și temporare
- schimburi de prizonieri
- acces pentru ajutor umanitar
- evacuarea civililor din zone periculoase

Acestea pot părea detalii mici în comparație cu amploarea războiului, dar pentru cei afectați direct, ele fac diferența între viață și moarte.Un alt aspect important este că, în război, diplomația nu mai este doar între două părți. Intervin și alți actori: alte state, organizații internaționale, mediatori. Fiecare încearcă, în felul său, să influențeze cursul conflictului sau să creeze punți de dialog. Și poate cel mai interesant lucru este acesta: chiar și dușmanii continuă să comunice. Nu pentru că au încredere unii în alții, ci pentru că înțeleg un adevăr simplu — nu totul poate fi câștigat pe câmpul de luptă. Sunt situații în care doar cuvintele pot deschide o cale.

Dar diplomația dispare în timpul războiului?

Deloc. De fapt, paradoxal, în timpul războiului diplomația devine și mai importantă.

Doar că nu mai arată la fel.

Nu mai e despre acorduri elegante și conferințe liniștite, ci despre:

- negocieri tensionate
- discuții de criză
- decizii rapide De exemplu:
- se negociază încetări ale focului
- se discută schimburi de prizonieri
- se creează coridoare umanitare

Chiar și dușmanii vorbesc între ei pentru că unele lucruri nu pot fi rezolvate doar pe câmpul de luptă.

Ce face războiul diplomației?

Războiul nu *„ajută”* diplomația, dar o transformă complet.

1. **Încrederea dispare**

Diplomația se bazează mult pe încredere. În război, aceasta este aproape zero. Totul devine mai calculat, mai rece.

2. **Totul devine urgent**

Nu mai e timp pentru negocieri lungi. Deciziile trebuie luate rapid, uneori sub presiune enormă.

3. **Apar mai mulți actori**

Alte țări intervin: unele susțin, altele mediază. Diplomația devine un joc mult mai complex.

4.**Moralitatea devine... flexibilă**

În mod ideal, diplomația se bazează pe principii. În război, accentul cade pe rezultate: oprirea conflictului, chiar dacă soluția nu e perfectă.

După război: momentul adevărat al diplomației

Poate părea surprinzător, dar cea mai importantă diplomație începe după război. Pentru că atunci trebuie:

- stabilită pacea
- reconstruită încrederea
- create reguli noi

După marile conflicte apar adesea organizații internaționale tocmai pentru a preveni repetarea tragediilor. Așa a apărut Organizația Națiunilor Unite — din dorința de a evita un nou război mondial.

Diplomația și războiul sunt două fețe ale aceleiași realități: modul în care oamenii și statele își gestionează conflictele. Dacă războiul reprezintă ruptura, momentul în care dialogul pare să fi eșuat, diplomația rămâne firul invizibil care nu dispare niciodată complet. Ea există înainte de conflict, încercând să-l prevină, continuă în timpul lui, încercând să-i limiteze efectele, și devine esențială după, pentru a reconstrui pacea.

Privită în ansamblu, diplomația nu este doar un instrument al liderilor sau al marilor puteri, ci o expresie a unei nevoi profund umane: aceea de a găsi soluții fără distrugere. Războiul poate schimba ritmul și forma diplomației, o poate face mai dură, mai urgentă și mai imperfectă, dar nu o poate înlocui.

În final, indiferent cât de departe ajunge un conflict, soluția nu vine doar din confruntare, ci din capacitatea de a reveni la dialog. Pentru că orice război, mai devreme sau mai târziu, se termină la masa negocierilor — acolo unde diplomația își reia rolul esențial: acela de a transforma conflictul în înțelegere și de a oferi o șansă reală păcii.

Teodora Olteanu, Barcelona



DIPLOMAŢIA PARLAMENTARĂ ÎN CADRUL ORGANIZAŢIILOR PARLAMENTARE INTERNAŢIONALE

Titi SULTAN
Specialist in drept constituțional și parlamentar

PARTEA I

Posibilităţi deosebit de mari le oferă cu pregnanta diplomaţia parlamentară în cadrul organizaţiilor parlamentare internaţionale prin aceea ca activitatea parlamentarilor contribuie la solutionarea a numeroase probleme pendinte intre state, la ratificarea unor tratate internationale, precum și la constituirea unor organizatii si organisme internationale care au un rol predominant in paradigma relațiilor ce se ocupă special de relaţiile cu anumite ţări exercită o influenţă pozitivă asupra dintre state. In contextul in care contactele bilaterale şi grupurile de prietenie parlamentare ansamblului relaţiilor social-economice, culturale, militare si politice, facilitând cunoaşterea reciproc-avantajoasă, apropierea între popoare, diplomaţia în cadrul organizaţiilor parlamentare cu caracter instituţionalizat are în plus elementul de permanenţă. Reuniunile periodice ale organizațiilor și organismelor parlamentare internaţionale constituie un prilej deosebit de aprofundare, cunoaştere şi dezbatere între parlamentarii de cele mai diferite orientări, aparţinând unor state diferite ca întindere, tip de cultură, tradiţii, interese economice şi politice etc. Succesul diplomaţiei parlamentare este determinat, în bună parte, şi de prezenţa în delegaţiile parlamentare a unor personalităţi de cea mai mare valoare, care acţionează cu multă responsabilitate şi patriotism, alături de diplomaţii oficiali pentru soluţionarea unor probleme majore ale ţărilor pe care le reprezintă.

În acest mod, diplomaţia parlamentară oferă elemente care permit democratizarea procesului politico-diplomatic, menţinându-se totodată o poziţie specială în cuantificarea eforturilor pentru rezolvarea pe cale diplomatică a unor situaţii tensionate. Toate acestea au făcut ca în ultima perioadă să se apeleze tot mai mult la instrumentele specifice aflate la dispoziţia diplomaţiei parlamentare. În plus, parlamentarii care au desfăşurat misiuni diplomatice au obţinut de multe ori rezultate remarcabile, în special prin promovarea relaţiilor Parlamentului României cu organismele parlamentare mondiale şi regionale şi obţinerea unui statut cât mai favorabil în cadrul acestora. Demnă de remarcat este și imprejurarea ca, orientată in special spre dimensionarea relațiilor politice, diplomația in cadrul organizațiilor parlamentare internaționale s-a extins in mod succesiv asupra domeniului economic, cultural, tehnico-științific, astăzi vorbindu-se din ce in ce mai mult despre o diplomație economică, culturală, despre o diplomație tehnico-științifică, inclusiv diplomația nucleară.

1. Rolul organizaţiilor parlamentare internaţionale

Creşterea numărului organizaţiilor parlamentare internaţionale, în perioada actuală constituie o dovadă de netăgăduit a imprejurării evidente că Parlamentele pot și trebuie să îndeplinească un rol cât se poate de eficient în facilitarea apropierii dintre naţiuni, a promovării marilor idei ale colaborării pe plan regional şi a coeziunii intre popoare pe plan mondial. În prezent, forumurile interparlamentare se înființează și se organizează atât ca instituţii internaţionale distincte, având un profil exclusiv parlamentar, cum este de pildă Uniunea Interparlamentară, fie ca elemente integrante ale unor structuri internaţionale. Aşa, de pildă, se pot menţiona Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, Parlamentul European, Adunarea Atlanticului de Nord, Adunarea Parlamentară a Cooperării Economice a Mării Negre etc.

În asemenea cazuri, activitatea parlamentară se împleteşte în mod fericit și eficient cu activitatea statală de reprezentare pe plan internațional în cadrul structurilor şi mecanismelor politice ale organizaţiei respective. Dimensiunea parlamentară adăugă un element nou activităţii unor organizaţii internaţionale care, depăşind structura etatică devin, în acelaşi timp, şi importante tribune de consultări, de dezbateri, de decizii pertinente, precum și de de armonizare a unor anumite poziţii, în măsură să servească direct problemele ce se discuta, se stabilesc şi se convin la nivelul statelor. In opinia noastră, asistăm, in mod neechivoc, chiar dacă elementele etatice şi cele extraetatice apar distinct în lucrările și dezbaterile unor asemenea organisme internaţionale, la o împletire și coabitare tot mai puternică a diplomaţiei parlamentare cu diplomaţia statală.

2.Principalele forumuri interparlamentare europene şi mondiale

2.1.Consiliul Europei

Consiliul Europei reprezintă, după cum se cunoaşte, o organizaţie politică interguvernamentală creată la data de 5 mai 1949, care grupează în prezent 47 de democraţii pluraliste din Europa, la care se adaugă o serie de state care au statut de observator; Canada, Vatican, Japonia, S.U.A., Mexic si Israel. Sediul său este Palatul Europei din Strasbourg. Consiliul Europei abordează toate chestiunile importante ale societatii europene (cu excepția celor legate de apărare) și acționează în favoarea unității europene prin ocrotirea şi intărirea democraţiei pluraliste şi drepturile omului, prin definirea şi perfectarea unor soluţii comune pentru problemele societăţii şi prin înţelegerea şi punerea în valoare a identităţii culturale europene.

În cadrul Consiliului Europei, alături de Comitetul miniştrilor – compus din 41 de membri - care este organul de decizie al organizaţiei (alcătuit din miniștrii Afacerilor Externe ai statelor membre sau din reprezentanții lor permanenți la Strasbourg), funcţionează şi Adunarea Parlamentară - instanța deliberativă a Consiliului Europei - alcătuită din 636 membri dintre care titulari 318 şi 318 supleanţi, proveniţi din rândul celor 47 de Parlamente naţionale. Dacă în cadrul Comitetului de miniștri, care este un organ etatic, compus din miniștrii afacerilor externe ai statelor membre, se convin problemele organizaţiei, Adunarea Parlamentară joacă un rol stimulator, cu ajutorul celor aproximativ 50 de comisii şi subcomisii. Problemele dezbătute la nivelul Adunării Parlamentare facilitează adoptarea unor hotărâri de către Comitetul miniştrilor.

Importanţa dimensiunii parlamentare a Consiliului Europei este evidenţiată şi din faptul că în anul 1989 Adunarea Parlamentară a hotărât crearea statutului de invitat special pentru ţările din Europa Centrală şi de Est, angajate pe calea democratiei pluraliste, dar care nu erau incă membre ale organizației, să asiste la sesiunile plenare ale Adunării și la reuniunile comisiilor sale. Acest statut se aplică tuturor adunărilor legislative naționale ale statelor europene nemembre care au ratificat ori au aderat la Actul Final de la Helsinki. Decizia de acordare a statutului de invitat special este dispusă de Biroul Adunării, iar contactele și schimburile astfel stabilite au favorizat procesul de democratizare in acele state și au facilitat aderarea acestora la Consiliul Europei. Zece ţări au beneficiat de statutul de invitat special şi anume: Albania, Belarus, Croaţia, Estonia, Letonia, Lituania, România, Rusia, Slovenia şi Ucraina. Unele state care au beneficiat în trecut de acest statut au devenit, ulterior, membre ale Consiliului Europei (cum sunt Albania, Bulgaria, Republica Cehă, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, România, Republica Slovacă, Slovenia, Ungaria).

România şi-a manifestat încă din anul 1990 dorinţa de a participa la lucrările Consiliului Europei şi de a deveni membră a acestei organizaţii. Astfel, o delegaţie română de parlamentari a participat pentru prima oară, între 24 - 27 septembrie 1990, la o dezbatere privind dimensiunea parlamentară a C.S.C.E. Între 28 septembrie şi 4 octombrie 1990 s-au desfăşurat lucrările celei de a 42-a sesiuni a Adunării Parlamentare a Consiliul Europei, la care au fost autorizaţi să asiste parlamentarii români care au participat la dezbateri privind dimensiunea parlamentară a C.S.C.E.

În zilele de 16 şi respectiv 18 decembrie 1991, Senatul - respectiv Adunarea Deputaţilor (Camera Deputaţilor) – a adoptat hotărârea privind împuternicirea Guvernului de a solicita statutul de membru cu drepturi depline în Consiliul Europei. Cererea oficială de aderare a României la acest organism a fost înaintată la 16 decembrie 1991, România devenind în mai 1993 membru cu drepturi al Consiliului Europei.

Pe parcursul anilor, România s-a manifestat ca o prezenţă activă şi deosebit de dinamică la lucrările Adunării Parlamentare a Consiliului Europei. Astfel parlamentarii români au prezentat intervenţii în probleme precum accesul persoanelor aparţinând minorităţilor naţionale la învăţământul superior, consecinţele celui de al doilea Summit al Consiliului Europei, criminalitatea economică - o ameninţare pentru Europa, respectarea de către Ucraina a unui moratoriu asupra execuţiilor capitale şi abolirea pedepsei cu moartea, dezvoltarea durabilă în bazinele Mediteranei şi Mării Negre ş.a. În România şi în alte ţări membre au avut loc numeroase manifestări, reuniuni, şedinţe ale comisiilor, ale grupurilor de lucru la care au luat parte parlamentari români. Dintre acţiunile organizate în ţara noastră menţionăm reuniunile pe teme ca *"Evaluarea măsurilor şi experienţelor întreprinse de către statele membre ale Consiliului Europei în vederea dezvoltării democraţiei participative",* "Cooperarea transfrontalieră, factor de coeziune socială şi stabilitate democratică în Europa" ş.a. În urma reuniunii de la Bucureşti a Comisiei pentru relaţii parlamentare şi publice din 1999 a fost lansată "Declaraţia de la Bucureşti" referitoare la principiile unei viitoare Constituţii europene.

Dialog peste timp, dinspre țărmul Mării Ionice



Există momente în care prezentul nu mai este suficient.

Nu pentru că nu ar avea răspunsuri, ci pentru că nu mai are liniștea în care acestea să poată fi auzite. În Săptămâna Patimilor, din Sarandë, pe țărmul Mării Ionice, am simțit această nevoie mai acut ca oricând: nevoia de a vorbi nu cu lumea de azi, ci cu o conștiință care a înțeles istoria dincolo de zgomotul ei. De aceea, aceste scrisori nu sunt simple exerciții literare. Sunt un dialog necesar cu Nicolae Iorga – nu doar istoricul, ci omul care a văzut cum începe și cum se sfârșește o lume. De aici, din sudul Albaniei, unde marea nu tace niciodată, dar nici nu strigă, Săptămâna Mare capătă o altă greutate. Nu e doar o succesiune de zile liturgice, ci o trecere interioară, în care fiecare zi pune o întrebare directă omului: despre adevăr, despre trădare, despre tăcere, despre durere, despre așteptare și, în cele din urmă, despre lumină. Am ales să-i scriu lui Iorga pentru că el a trăit într-o epocă în care istoria nu era un concept abstract, ci o rană deschisă. Pentru că a știut că marile căderi nu încep cu armele, ci cu slăbirea conștiinței. Și pentru că, poate mai mult decât oricine, a înțeles că destinul unui popor se decide, mai întâi, înlăuntrul fiecărui om.

Aceste scrisori sunt scrise dintr-un loc de margine – geografic și simbolic. Dintr-o Sarandă care privește spre Corfu, spre Grecia, spre Europa și, în același timp, spre sine. Un loc în care liniștea și neliniștea coexistă, la fel ca în sufletul omului de astăzi. Nu sunt scrisori despre trecut.

Sunt scrisori despre prezent, scrise cu un interlocutor din trecut. Pentru că, uneori, ca să înțelegi lumea în care trăiești, trebuie să o privești cu ochii cuiva care a văzut-o deja căzând și ridicându-se. Iar în Săptămâna Patimilor, poate mai mult ca oricând, acest dialog devine nu doar posibil, ci necesar.

De ce am început cu Marți

Am început cu Marți pentru că este ziua veghei.

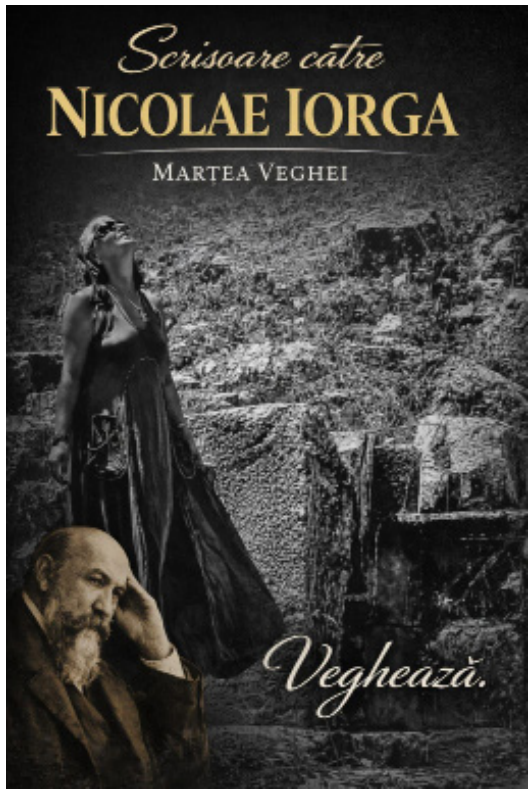
Nu începutul, nu sfârșitul, ci clipa în care omul este chemat să se trezească. Lunea trece adesea fără să lase urme. Marți, însă, conștiința nu mai poate amâna.

Este ziua în care încă nu s-a rupt nimic, dar totul poate să se rupă. Am început de aici pentru că aici începe, cu adevărat, lupta: nu în afară, ci înăuntru.

Scrisoare către Nicolae Iorga, de pe țărmul Mării Ionice – Marțea veghei

Domnule Iorga,

Astăzi e marți. Nu e o zi mare, nu e o zi zgomotoasă. Dar poate e cea mai grea dintre toate. Vă scriu din Saranda, unde marea pare că nu doarme. Se mișcă ușor, neliniștit, ca un om care știe că urmează ceva, dar nu știe încă ce. Astăzi nu se întâmplă nimic. Și tocmai de aceea, se întâmplă



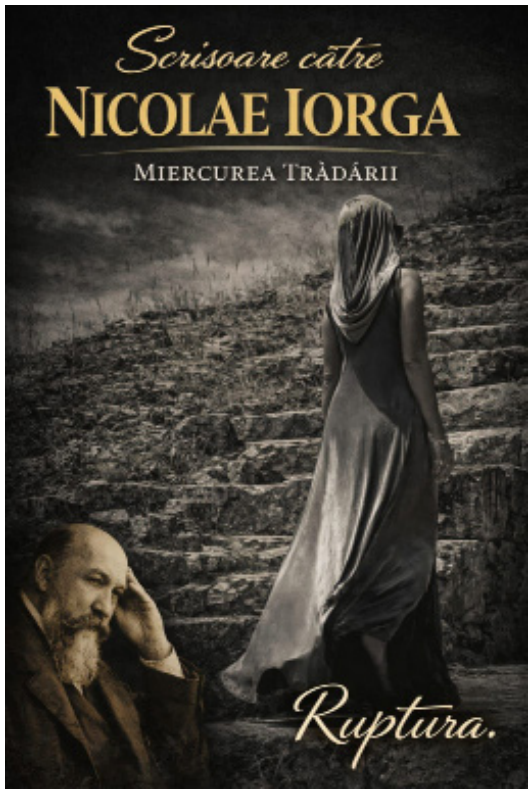
totul. E ziua în care omul e chemat să fie treaz. Nu în fața lumii, ci în fața lui însuși. În lume, se ridică din nou glasuri puternice. Se dau ultimatumuri. Se măsoară forțe. Se joacă, din nou, cu frica. Dar aici, în tăcerea aceasta, înțeleg că adevărata luptă nu e între state, ci între liniștea și neliniștea din fiecare om. Marțea asta nu cere gesturi mari. Nu cere eroism. Cere doar un lucru simplu și greu, cere să fii treaz. Să nu te lași dus de zgomot. Să nu crezi tot ce se strigă. Să nu răspunzi la ură cu ură.

Dumneavoastră ați văzut cum începe istoria mare, nu cu armele, ci cu cuvintele. Și poate tot cu cuvintele se poate opri. Aici, pescarii își pregătesc plasele pentru dimineață. Fără grabă. Fără teamă. Ca și cum lumea ar fi, încă, întreagă la minte. Pentru că, în Marțea aceasta din Săptămâna patimilor, încă mai avem timp. Încă mai putem alege. Între zgomot și tăcere. Între grabă și răbdare. Între frică și credință. Aici marea veghează. Și parcă ne învață și pe noi să veghem. Cu liniște, într-o zi în care nimic nu pare să se întâmple, dar totul se decide.

Scrisoare către Nicolae Iorga – Miercurea trădării

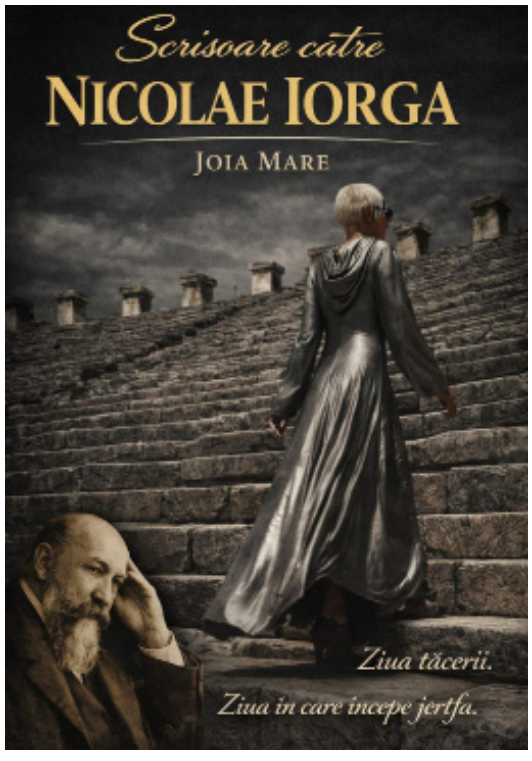
Domnule Iorga,

Astăzi e miercuri. E ziua în care liniștea se rupe. Vă scriu din Sarandë, unde marea nu mai e la fel de blândă ca ieri. Parcă știe. Parcă simte că ceva s-a schimbat. În lume. În oameni. Se spune că trădarea nu începe în clipa în care se face, ci cu mult înainte. În gând. Și în îndoială. În acea mică ruptură dintre om și adevăr. Așa începe totul. Nu cu războaie. Nu cu arme. Ci cu un pas înapoi făcut de suflet. Astăzi, lumea vorbește tare. Se amenință, se negociază, se calculează. Dar, dacă asculți bine, dincolo de toate acestea, se aude altceva, o nesiguranță adâncă. Pentru că orice trădare, domnule Iorga, este, în fond, o slăbiciune. Nu a celui trădat, ci a celui care nu mai poate purta cu el adevărul. Mă gândesc la vremurile pe care le-ați trăit. La deciziile grele, la alegerile imposibile. Și la cât de subțire e linia dintre loialitate și cădere. Aici, în Sarandë, oamenii merg mai departe. Se salută. Își văd de treabă. Dar, în ochii lor, apare uneori o întrebare: *„Ce va fi?”* Și



poate că răspunsul nu vine din marile puteri, ci din fiecare om în parte. Pentru că trădarea nu e un act istoric. E o alegere zilnică. Să rămâi sau să pleci. Să spui sau să taci. Să fii drept sau să te abați. Miercurea asta nu ne cere să judecăm pe alții. Ne cere să ne privim pe noi. Și să vedem unde, poate fără să știm, am început să ne îndepărtăm. Astăzi, marea e mai neliniștită. Dar nu e furtună. Încă nu. Și cred că asta e șansa noastră. Că, înainte de cădere, există întotdeauna un moment în care ne putem opri. Cu gândul la adevăr, într-o zi în care istoria nu s-a scris încă, dar se pregătește.

Scrisoare către Nicolae Iorga – Joia tăcerii

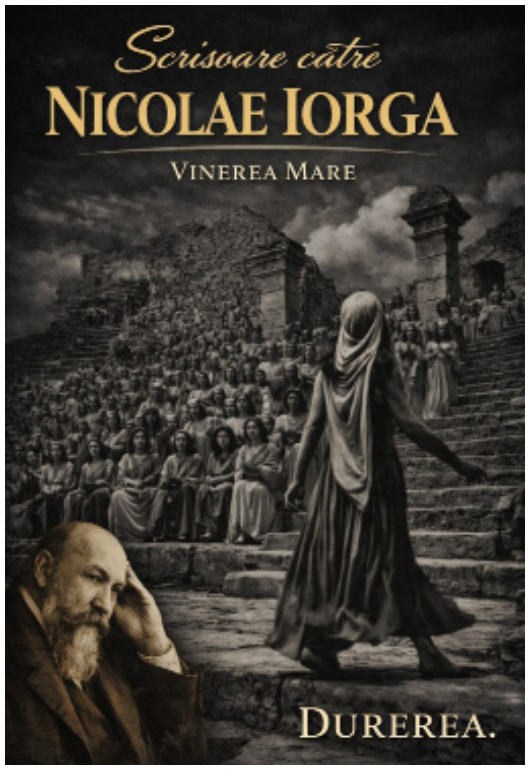


Domnule Iorga,

Astăzi e joi. Și lumea parcă a obosit. Vă scriu din

Sarandë, unde marea nu mai e neliniștită ca ieri. S-a așezat. Ca și cum ar ști că, uneori, înainte de durere, vine liniștea. Este ziua cinei. Ziua în care oamenii stau împreună la masă, dar nu mai sunt cu adevărat împreună. Fiecare poartă în el ceva nespus. O teamă. O bănuială. O tăcere. Și poate că aceasta este cea mai grea povară. Nu trădarea în sine, ci liniștea care o precede. Astăzi nu se mai strigă. Nu se mai amenință. Nu se mai arată puterea. Astăzi, lumea tace. Și în tăcerea aceasta se decide totul. Se spune că, înainte de orice jertfă, există o clipă de acceptare. Nu de resemnare. De înțelegere. Că drumul nu mai poate fi ocolit. Mă gândesc, domnule Iorga, că poate și lumea noastră e în această clipă. Nu mai e vorba de orgolii. Nu mai e vorba de cine are dreptate. E doar despre cât suntem dispuși să ducem. Aici, în Sarandë, oamenii se pregătesc pentru ziua ce va să vină. Și, fără să știe, retrăiesc același moment vechi de două mii de ani. Un moment în care totul pare liniștit, dar nimic nu mai e la fel. Marea e calmă. Cerul nu spune nimic. Și, pentru prima dată în aceste zile, nu mai simt neliniște. Simt doar o așteptare. Ca și cum lumea ar respira încet, înainte de a trece prin întuneric. Poate că aceasta este Joia, nu ziua durerii, ci ziua în care omul înțelege că durerea vine. Și nu fuge. Cu tăcere, într-o zi în care lumina e mai blândă ca niciodată.

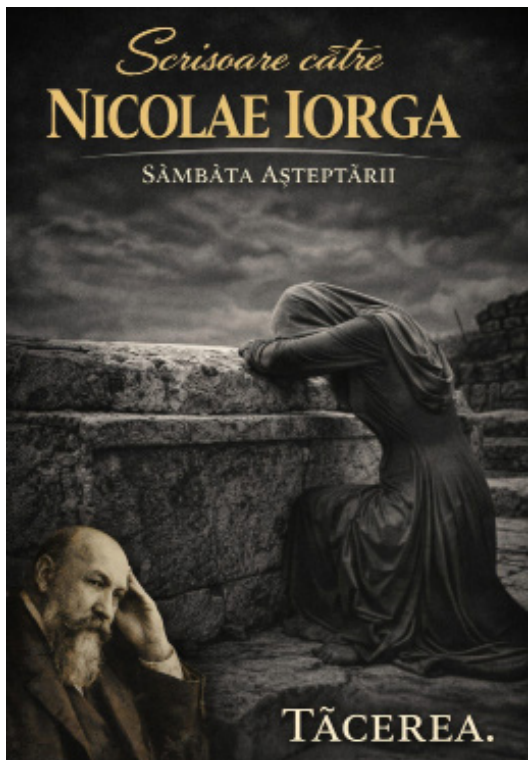
Scrisoare către Nicolae Iorga – Vinerea Mare - Eloi, Eloi, lama sabahtani?



Domnule Iorga,

Astăzi nu mai sunt cuvinte multe. Astăzi e tăcere. Vă scriu din Sarandë, dar locul nu mai contează. Pentru că astăzi, oriunde ai fi, ești în același loc, în fața durerii. Vinerea Mare nu cere explicații. Nu caută vinovați. Nu întreabă „de ce". Astăzi, lumea stă și privește. Cerul pare mai jos. Marea nu mai spune nimic. Oamenii merg încet, ca și cum ar purta ceva nevăzut pe umeri. Se spune că aceasta este ziua în care totul se pierde. În care speranța cade. În care lumina dispare. Și poate că așa pare. Pentru că, în fața jertfei, omul nu mai are argumente. Nu mai are putere. Nu mai are glas. Rămâne doar inima. Și o întrebare care nu se rostește, câtă durere poate duce lumea fără să moară? Mă gândesc, domnule Iorga, că aceasta este singura zi în care istoria tace cu adevărat. Nu se mai scrie nimic. Nu se mai decide nimic. Se trăiește. Și, în această trăire, fiecare om e singur. Singur cu frica lui. Cu credința lui. Cu limitele lui. Aici, în Sarandë, marea nu mai e liniștită. Dar nici furtună nu e. E o apă grea, adâncă, ca o respirație ținută prea mult. Ca și cum lumea ar aștepta. Nu salvarea. Nu minunea. Ci sfârșitul acestei zile. Pentru că Vinerea nu promite nimic. Nu oferă alinare. Nu dă răspunsuri. Doar trece. Și, odată cu ea, trece și omul prin ceea ce nu poate evita. Prin durere. Prin pierdere. Prin el însuși. Astăzi nu scriu cu speranță. Scriu cu adevăr. Dar undeva, adânc, fără să spun, fără să știu cum, simt că tăcerea aceasta nu e ultimul cuvânt. Cu liniște grea, într-o zi în care lumea nu mai vorbește.

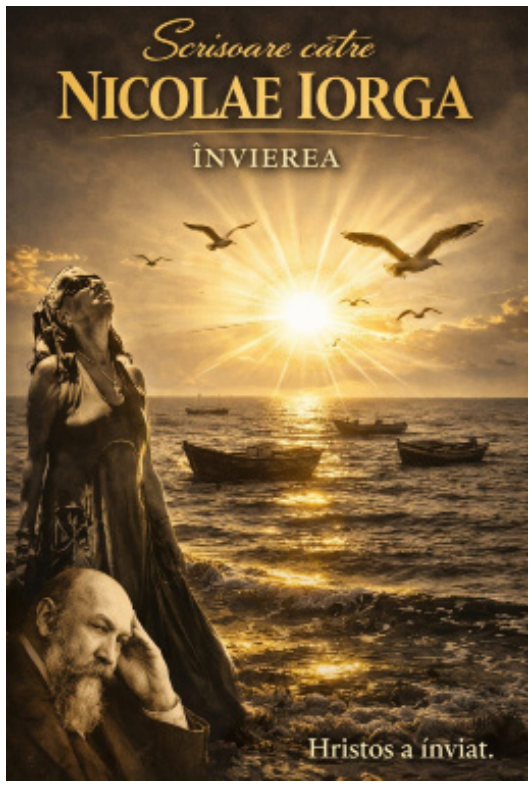
Scrisoare către Nicolae Iorga – Sâmbăta tăcerii



Domnule Iorga,

Astăzi nu se mai întâmplă nimic. Și, poate, tocmai de aceea se întâmplă totul. Vă scriu din Sarandë, unde marea pare că și-a oprit respirația. Nu mai e nici neliniște, nici durere. E o liniște adâncă, aproape stranie. Sâmbăta aceasta nu e ca celelalte. Nu are dramatismul zilelor trecute. Nu are nici speranța care vine. Este între. Între cădere și ridicare. Între pierdere și înțelegere. Între întuneric și lumină. O zi în care nimic nu se vede, dar totul se pregătește. Se spune că astăzi e ziua în care lumea tace cu adevărat. Nu din frică. Nu din oboseală. Ci dintr-o așteptare pe care nu o poate explica. Pentru că, după durere, omul nu mai cere răspunsuri. Nu mai cere explicații. Așteaptă. Mă gândesc, domnule Iorga, că aceasta este poate cea mai grea încercare. Nu suferința, nu pierderea, ci această tăcere în care nu știi încă dacă mai vine ceva. Și totuși, ceva se schimbă. Ca o lumină care nu s-a aprins încă, dar există. Aici, în Sarandë, oamenii își văd de treburile lor. Viața pare normală. Dar dacă privești atent, simți că totul merge mai încet. Mai atent. Ca și cum fiecare ar ști, fără să spună, că nu suntem la sfârșit. Că ceea ce pare încheiat nu este. Sâmbăta aceasta nu promite nimic. Dar nici nu mai sperie. E genul acela de liniște care nu mai doare. O liniște care apasă. Și, undeva, dincolo de ea, aproape imperceptibil, începe să se nască lumina. Cu răbdare. Cu rugăciune. Într-o zi în care lumea nu mai cade, ci se pregătește să se ridice.

Scrisoare către Nicolae Iorga – Duminica Învierii



Domnule Iorga,

Astăzi nu mai pot scrie cu reținere. Pentru că lumea a izbucnit într-o lumină care nu mai poate fi oprită. Vă scriu tot din Sarandë, dar nu mai e același loc. Marea nu mai tace. Cerul nu mai apasă. Totul respiră altfel. Ca și cum cineva a deschis, în sfârșit, ușa dintre lumi. Noaptea trecută, oamenii au ieșit cu lumânări în mâini. Nu ca să lumineze întunericul, ci ca să confirme că el nu mai are putere. Și am înțeles ceva ce nu se poate învăța din cărți, nici din istorie, nici din suferință. Am înțeles că Învierea nu este un miracol îndepărtat. E un răspuns. Nu la întrebările noastre, la limitele noastre. Pentru că omul poate îndura mult. Poate pierde. Poate cădea. Dar nu poate trăi fără sens. Iar astăzi, sensul nu mai trebuie explicat. Se vede. În ochii oamenilor. În felul în care se privesc. În liniștea care nu mai e grea, nu mai apasă. Domnule Iorga, ați spus cândva că „O țară nu trăiește doar prin hotarele ei, ci prin inima celor ce o iubesc." Astăzi aș îndrăzni să spun mai departe: "O lume nu trăiește doar prin ceea ce vede, ci prin ceea ce crede că este posibil." Iar astăzi, imposibilul a devenit respirație. Nu s-a schimbat lumea peste noapte. Dar s-a schimbat privirea asupra ei. Și, poate în Ziua asta Sfântă, omul nu mai caută dovezi, ci trăiește. Azi nu mai e nevoie de argumente. Nu mai e nevoie de explicații. Pentru că piatra a fost dată la o parte și odată cu ea, și greutatea din noi. În Sarandë, dimineața nu a răsărit. A izbucnit pur și simplu lumina. Ca o promisiune care nu mai poate fi amânată. Ca o certitudine care nu mai cere confirmare. Și pentru prima dată după mult timp, nu mai simt că scriu despre lume. Simt că scriu din ea. Dintr-o lume în care moartea nu mai are ultimul cuvânt. Dintr-o lume în care tăcerea de ieri a devenit început.

Hristos a înviat, domnule Iorga. Și, odată cu El, ceva din noi care nu mai credea că se va ridica vreodată.
Cu lumină din lumină!

Justina RADU


DV LOGISTICA
LIVRĂM COLETE (PACHETE) LA DOMICILIUL CLIENȚILOR
NE VEDEM ÎN ANDALUCÍA!
DV LOGISTICA COLETE LA DOMICILIU!
JAÉN
GRANADA
ALMERÍA
EL EJIDO
MOTRIL
MÁLAGA
MARBELLA
ESTEPONA
LA LINEA DE LA CONCEPCIÓN
JEREZ DE LA FRONTERA
SEVILLA
CÓRDOBA
V LOGISTICA
COLETE
DOMICILIU
643 063 263
SUNĂ ACUM LA
643 063 263
TRANSPORT COLETE LA DOMICILIU